

Naročnina

za državo SHS:

za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

posebno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravišča 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sarajevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inseratov:

Enostolpna petlitna vrsta mali oglasi po Din 1'50 in Din 2'—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2'50, veliki po Din 3'— in 4'—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštšina plačana v polovini.

Na sramotnem odru!

Vrč gre tako dolgo do vodnjaka, da se razbije — pravi nemški pregovor. Samostojni demokrati so tako dolgo zlorabljali oblast, katero so z njimi delili radikali, da so jo pošteno izkupili. Kupili so afero na afero, basali v svojo nenasitno bisago milijon za milijonom, uganjali pod krinko državotvorstva najhujši teror nad vsemi, ki so bili njihovu brezobzirnemu ropanju državne blagajne na poti, dokler ni postalo vsem preveč. In tako je prišlo končno do tega, da so radikali to kompromitujočo družbo zapustili, tako da je večina narodne skupščine včeraj na podlagi obtožbe, ki jo je dvignila opozicija proti najuglednejšemu voditelju SDS za Pribečevičem in Žerjavom, bivšemu pravosodnemu ministru Lukiniču, Lukiniča izročila preiskovalni komisiji. S tem je zadan smrtni udarec stranki, ki je prava obtoženka v tej aferi, kajti vsakdo ve, da je Lukinič pri kupčiji s Thurn-Taxisom delal kot poverjenik SDS v njenem interesu. Ta stranka, ki je središče korupcije v naši državi, bo sedela na obtožni klopi v preiskovalni komisiji, njeno umazano perilo se bo tam razbiral. Radikali sami, ki so se po večini postavili tu na stališče opozicije, so pripomogli, da so prišli njihovi zavezniki v »narodnem bloku« v sramotno preiskavo. To pomeni toliko kakor da je prijateljstvo, o katerem so zatrjevali samostojni demokrati, da bo trajalo najmanj štiri leta, dobilo težko rano, ki pomeni skorajšo smrt.

Dr. Lukinič si je spočetka ko je s svojimi tovariši še trdno verjel v večnost »narodnega bloka« jako malo storil iz Thurn-Taxisove afe-re, nasprotno, imel je žalosten pogum, da je kljub težkim obtožbam v javnosti branil v o-sseku reakcionarni zakon proti sodnikom. Ko pa je postala afero nekoliko bolj vroča, je odšel v češke toplice, misleč, da bo na ta način zrastle čez Thurn-Taxisove gozdove trava. Prišla pa je obtožnica opozicije v narodni skupščini, ki samostojnih demokratov kljub vsemu še ni toliko vznemirjala, dokler se niso začele kazati na obzorju konture eventualne izpremembe vlade, oziroma, da radikali nimajo ravno nepremagljivih pomislekov proti temu, da samostojni demokrate vržejo, če ravno treba, čez krov. Sedaj šele je dr. Lukinič podal demisijo, katera »lepa gesta« pa ni imela za-željenega učinka, ker bi bil moral obtoženi mi-nister odstopiti že takrat, ko se je proti nje-mu vložila obtožnica in ker je bilo ob Luki-ničevi zapoznani demisiji že čisto jasno, da bo izročen preiskovalni komisiji.

Obtožbo proti Lukiniču je bil sestavil strokovnjak svetovnega slovesa dr. Polić. V radi-kalnem klubu pa se je bivši pravosodni mini-ster, znani poštenjak dr. Perić, v svojem re-feratu o tej zadevi popolnoma pridružil mne-nju opozicije. Pribil je dejstvo, da je Thurn-Taxis nemški državljani, da ni avstrijski dr-žavljan, ampak da je to državljanstvo le fik-cija, da je dr. Lukinič v nasprotju z vsemi svo-jimi predhodniki v pravosodnem ministristvu to fikcijo osvojil in na podlagi tega knezu vr-nil njegova ogromna posestva, namesto da bi jih v korist naše države likvidiral. Če pa je slučaj res pravno sporen, bi bil moral Lukinič celo zadevo vsaj predložiti ministrskemu svetu in eventualno državnemu svetu, ne pa knezu posestva brevi manu vrniti, zakar je Thurn-Taxis plačal državi 25 milijonov Din. Cemu neki, če je po Lukiničevem mnenju avstrijski državljani in če mu torej posestvo pravno ne-sporno pripada? Kdo je kdaj plačal za to, kar je njegovo? To skrivnostno stran zadeve bo po-jasnila preiskava, ki bo imela ugotoviti, ko-liko je Thurn-Taxis sploh plačal in komu in kdo vse je postal deležen težkih milijonov, za katere je nemški aristokrat dobil nazaj ogrom-ne gozdove na hrvatski zemlji, kjer Hrvat-skega kmeta zapro žandarji, če pobira dračje, da si pozimi zakuri svojo bajto.

Lukinič je delal za SDS. Zato je tudi SDS zdaj z njim tako solidarna. Zato ga je branil dr. Žerjav — edini med vsemi ministri PP vlade! Saj mož ve, da se bodo z afero Thurn-Taxisovih gozdov razgrnile tudi druge mno-goštevilne umazane afe-re, pri katerih je ude-ležena SDS. Zato je narodni skupščini pred-lagal, naj obtožnico proti njegovemu prijatelju zavrne. Toda doživel je strašen poraz — ve-čina se je izrekla proti! Vsi pošteni ljudje so se odmaknili od Lukiniča in Žerjava. Prvi mi-nister, ki po zakonu o ministrski odgovornosti pride pred sodni forum skupščine, je samo

Samostojna demokratska korupcija na zatožni klopi**Narodna skupščina izročila dr. Lukiniča preiskovalni komisiji s 138 glasovi proti 103!****PRIŠLE BODO NA DAN VSE UMAZANE AFERE S. D. S.**

Belgrad, 10. jul. (Izv.) Razprava proti korupcionistični samostojni demokrat. stranki se je danes po večdnevni debati končala. Treba je priznati, da se je razprava vršila v vse-skozi dostojnem tonu. Opozicija, ki je vložila obtožbo proti uglednemu zastopniku in vodi-telju samostojno demokratske stranke, se je debate udeleževala skrajno objektivno. Iz ob-širnega dokaznega materiala proti bivšemu pravosodnemu ministru ni delala sicer upra-vičenih sklopov. Tudi ni sledila samostojnim demokratom na njihova izzivanja. In ravno ta njen nastop je še bolj osvetlil to ogromno afe-ro s Thurn-Taxisovim imetjem in obenem raz-galil način udejstvovanja SDS v javnem živ-ljenju.

Nasproti takemu nastopu pa so samostoj-ni demokrati v svoji obupni borbi šli preko vseh meja dostojanstva. Izzivanje, vpitje in zmerjanje s priimki, ki jih pošten človek nik-dar ne izusti, vse so porabili, da bi zmanjšali utis stvarnega razkritja korupcije, ki jo uga-njajo voditelji samostojno demokratske stranke pod firmo državotvornosti in patriotizma. Ta nastop samostojnih demokratov je bil po-polnoma razumljiv, saj se jim je šlo za to, da se njihovo nečedno delo razkrinka, temveč postavi tudi pred sodišče.

Treba je ponovno poboti dejstvo, da pri celi stvari ne gre za osebo dr. Lukiniča. To je sistem, kakor ga je uvedla SDS in ravno ta sistem se bo v nadaljni preiskavi še bolj raz-krinkal in bo najbrž pokazal na tiste osebe, ki so pri tej veliki aferi sodelovali. Gotovo je, da bo nadaljna razprava odkrila tudi sedaj še misteriozno materialno stran cele zadeve. Ravno ta materialna stran mora priti na dan, saj gre za težke milijone. Že med razpravo je pričel dr. Zanič kazati na to stran in opo-zarjal skupščino na slične druge afe-re, pri katerih so samostojni demokrati stisnili lepe milijone za svoje časopise. Dasiravno mu je bila na intervencijo odvzeta možnost, vendar bo dr. Zanič to pri drugi aferi, ki je v zvezi z obtožnico, stavil anketi na razpolago.

Zato se sploh pričakuje, da bodo prišle na dan vse temne afe-re, pri katerih so si vo-ditelji SDS polnili nikdar site žepce. S 138 proti 103 glasovom je skupščina obsodila ta sistem in dr. Lukinič pride pred preiskovalno komisijo. Z njo moramo Slovenci pri tej pri-liki zabeležiti žalostno dejstvo, da se je od vseh članov vlade, v kateri je dr. Lukinič de-lil pravico, našel en sam član, ki se je upal stopiti v obrambo dr. Lukiniča in ta je bil — dr. Žerjav.

Vsa srbska javnost je indignirana nad njegovim nastopom. Toleži se samo s tem, češ, da ni naš, ampak da je Slovenec. Naša javnost ga dobro pozna. Slovenska javnost je z njim obračunala in prav dobro ve, kje je iskati vzroka, da je bil dr. Žerjav tisti, ki je nastopil v obrambo korupcije obtoženega pri-jatelja.

Uspeha ni imel. Dr. Lukinič pride pred preiskovalno komisijo. Z njim samostojni de-mokratje. Pravica je zaenkrat zmagala nad korupcijo. Obračun prihaja in upajmo, da bo temeljit in za vedno.

Belgrad, 10. jul. (Izv.) Zadnji dan raz-prave proti voditelju SDS Lukiniču so go-vorili še trije govorniki: dr. Hodžar, radi-kal Aleksa Zujevič, v obrambo pa njegov tovariš dr. Žerjav.

stojni demokrat. Ta madež bo na tej stranki obvisel za vedno.

Vsa jugoslovanska javnost pa ve, odkod so milijoni, ki jih meče SDS za svoje časo-pise, s katerimi zastruplja javno mnenje, po-bija ideje sporazuma, prodaja interese last-nega naroda in širi politično nemoralo. Vsa jugoslovanska javnost ve, odkod milijoni, s katerimi se vzdružujejo organizacije SDS pod-kupejuje duše in honorirajo oni, ki pomagajo SDS terorizirati uradništvo in preganjati ljud-stvo.

Narodna skupščina je včeraj postavila to družbo na sramotilni oder!

GOVOR POSLANCA DR. HODŽARJA.

Dopoldne je v pravno sijajno utemelje-nem govoru poslanec dr. Hodžar razkril mnogo novih momentov. V polemiki z dr. Pa-lečkom je razkril globlje namene samostojnih demokratov pri tej in sličnih aferah. Za svo-ja temeljita izvajanja je žel odobravanja. Med drugim je dejal sledeče:

»Po govoru dr. Palečka se je treba vrniti na temelj obtožbe proti dr. Lukiniču, ki mu očita, da je zlorabil uradno oblast pri rešitvi vprašanja o sekvestru nemškega kneza Alber-ta Thurn-Taxisa iz Regensburga in pri tem ogromno oškodoval državo in to zavestno in namenoma. Vprašanje je, ali je imel pri tem osebno gmočno korist; če bo to dognala na-daljna preiskava, je še vedno prilika, da se dr. Lukinič pokliče na odgovor.« Govornik obširno razmotriva tožbo in pobija izvajanja dr. Palečka, v kolikor so bila izvajanja sploh juridična.

Nekaj novih juridičnih momentov.

»Glede avstrijskega državljanstva je do-kazano, da Thurn-Taxis avstrijskega držav-ljanstva pred prevratom ni imel. Dokaz za to je, da je najprej začel s fiktivno prodajo svo-je imetje švicarski tvrdki Blankhardt et Ci. Če bi imel takrat avstrijsko državljanstvo, bi bilo vendar lažje dokazati avstrijsko držav-ljanstvo, kakor pa si pomagati s fingirano po-godbo. Verzajska mirovna pogodba govori o sekvestraciji imetja nemških podanikov. Thurn-Taxis bi bil moral imeti poleg državljanstva tudi domovinsko pravico v kaki avstrijski ob-čini in sicer že pred prevratom. Brez pristoj-nosti v kaki občini ni moglo biti govora o dr-žavljanstvu.

Najboljši dokaz, da take pristojnosti v obče ni bilo, je Thurn-Taxisova prošnja leta 1923, da se sprejme v občino Marxglan. § 3 avstr. drž. zak. iz leta 1869 govori o častnem članstvu gosposke zbornice, ne pa tudi o dr-žavljanstvu. Juridično je nepravilen sklep o državljanstvu.

Fideikomis.

Dr. Lukinič citira v obrambi ces. odlok iz leta 1859 in razpis hrvatskega bana iz leta 1887. V prvem se govori o prvorojenstvu kot posebni pravici knežje hiše Thurn-Taxis in o nepremičninah, ki se nanovo priznavajo. Ni torej govora o fideikomisu. Glavni namen fi-deikomisa je, da se imovina nikdar ne more odsvojiti in oddati. Isti dr. Lukinič pa se po-neje v svoji obrambi sklicuje na isti odlok iz leta 1859, češ, da ima po istem Thurn-Taxis pravico svobodno razpolagati z imovino. To je trdil in priliki, ko mu je bilo dokazano, zakaj je odobril prodajo Thurn-Taxisovega imetja.

Kaj je torej res, ali prvo ali drugo? Dvo-je pravic ne more biti. Vse dokazuje, da ni fideikomisa. Poleg čl. 38. ustave, s katerim so fideikomisi ukinjeni, je pa treba uvaževati čl. 4. ustave, glasom katerega se v naši državi ne priznava niti plemstvo niti kake predpra-vice po rojstvu. Prvenstvene pravice na pod-lagi rojstva in odloka iz leta 1859 so z usta-vo ukinjene. Prvorojenstvo je tudi v avstrijski republiki odpravljeno.

Sicer pa dr. Lukinič ni dosleden. Odobril je prodajo Thurn-Taxisovega imetja brez do-kaza, da so pristali na to tudi člani rodbine Thurn-Taxis, kakor bi morali radi trditve, da obstoja fideikomis.

D. Lukinič — patriot!

Dr. Lukinič je na koncu obrambe zajahal patriotskega konja, češ, da bi noben držav-nik, noben patriot, noben upravnik ne mogel postopati drugače. Dr. Paleček je navedel, da je zahtevalo čast naše države, da se je tako postopalo. Če ni trpela na časti Anglija, ki je zastopala nasprotno tezo, če ni zgubila na časti Belgija, ki je sekvestirala posestvo kne-za Armberga, v sličnem slučaju, potem ne bi trpela naša država, če bi se enako postopalo. Kam pa je dr. Lukinič dal čast države, ko je za 25 milijonov rešil imetje Thurn-Taxisa, nemškega podanika, v isti sapi pa trdi, da je

imel Thurn-Taxis do tedaj absolutno pravico! To bi bilo trgovanje s pravicami.

Pobijanje korupcije — boljše vize!

Pa kaj hočemo, dr. Paleček je postavil čudno logiko in še bolj čudne dokaze v raz-bremenitev dr. Lukiniča. Izvajal je, da je po-bijanje političnih nasprotnikov s korupcijo boljše vize metoda. Torej če političnega na-sprotnika tožim, je to boljše vize, lastni pri-staši ga itak ne bodo tožili. Po tej metodi je naravno, da se korupcije ne sme pobijati, naj-manj pa od političnih nasprotnikov. To je boljše vize! Ni pa boljše vize, oškodovati državne interese in imetje.

Pravica hrvatskega kmeta.

Thurn-Taxisovo posestvo je smatrati kot dedščino Frankopanov, ki so hoteli izpod Habsburgovcev. Thurn-Taxisovo posestvo je smatrati kot tako, do katerega ima hrvatski kmet pravico. Čudno je, da je bivši ban hr-vatski dr. Paleček nastopil pot branitelja, dasi bi moral kot Hrvat ščititi interese Hrva-tov, ne pa z dr. Lukiničem in dr. Žerjavom braniti mnenje naših neprijateljev, da se ime-tje Thurn-Taxisovo ne sme likvidirati.

Kaj naj dožene preiskava.

Preiskava bo morala dognati, koliko so resnična poročila avstrijskega časopisja, da je žena Thurn-Taxisova, Margareta, hčerka nad-vojvode Jožefa, ki je igral vlogu v Budimpešti, kjer so ga hoteli oklicati za mažarskega kra-lja. Preiskava bo morala dognati, v koliko bi bilo to v zvezi z intrigami, da se ukine se-kvester in koliko bi bile s tem v zvezi govo-ric, da se v bližini Marxglana nahaja v gradu rodbina Parma, iz katere izhaja ekscesarica Zita. Govori se, da starši Zite še vedno tam stanujejo. Preiskati bi bilo treba tudi, ali je resnična vest belgrajskega časopisja, da so ravnatelj Thurn-Taxisovega posestva z glav-nim ravnateljem vred v upravi delniške druž-be, kateri je bilo prodano Thurn-Taxisovo imetje.

Vse to bi bilo treba preiskati, potem bo šele mogoča prava slika ali in v koliko so ta dejstva delovala na intrige za ukinitev se-kvestra.

Po tem temeljitim govoru poslanca dr. Hodžarja, kateremu je dr. Žerjav večkrat upa-dal v besedo, je bila dopoldanska seja za-ključena.

POPOLDANSKA SEJA.

Popoldne se je začela seja ob 4. Kot prvi govornik je nastopil poslanec Moskovlje-vič. Za njim je govoril radikal Zujevič, ki se je izjavil proti dr. Lukiniču, češ, da je tu gledati na veliko škodo, ki jo je trpelo ljudstvo.

Klavrna Žerjavova obramba.

Kot zadnji govornik je nastopil dr. Žer-jav. Res je, da je bilo težko braniti tako oči-vidno krivdo, kakršna je bila navedena v ob-tožnici proti dr. Lukiniču. Vendar je bil splo-šen utis Žerjavove obrambe skrajno klavrn. Skliceval se je na osebno prijateljstvo z dr. Lukiničem. Skliceval se je na mednarodnen škandal, ki bo nastal, če bi se minister izro-čil sodišču. Skliceval se je na srce in na sre-čno kulturo, kar je izzvalo mnogo smeha. Nje-gova polemika z izvajanjem dr. Polića, Pečiča in dr. Hodžarja je napravila skrajno klavrn utis ne samo s pravnega, temveč tudi s sploš-nega stališča. Utis dr. Žerjavovega govora je bil samo ta, da je zastavil vse, kar je mogel, da bi ubranil svojo stranko očitkov korupcije, da bi rešil svojega prijatelja in na ta način politično rehabilitiral sebe in svojo stranko. Zamrlo ploskanje nekaterih samostojnih de-mokratov je ostalo brez vsakega odmeva v skupščini. Žerjav s svojo obrambo ni imel uspeha.

GLASOVANJE.

Takoj po njegovi obrambi se je prešlo na glasovanje o tem, ali naj se izvoli posebna komisija, da preišče delovanje dr. Lukiniča v smislu obtožnice, ali pa o tem, da se ob-tožnica proti dr. Lukiniču v smislu dr. Žer-javove zahteve odbije. Izid glasovanja se je pričakoval z največjim zanimanjem. V dvo-rani je vladala velika nervoznost. Posebno sa-mostojni demokratje so še zadnji hip agitirali od poslanca do poslanca, da bi glasovali njim v prid. Raznesli so vest, da je dal Pašić nalog radikalnemu klubu, da naj glasuje proti ob-tožnici. S tem so hoteli radikale zmešati in dobiti med njimi pristašev. Ko je bilo glaso-

vanje končano — glasovalo se je namreč tajno — in se je glasovalo za ali proti korupciji, za ali proti izvolitvi komisije, je nastala v dvojnaki splošna tišina. Dr. Žerjav, ki je takoj zvedel za izid glasovanja, je sedel bled kakor stena na svoji ministrijski klopi, si je nervozno grizel ustnice in napravljaj skrajno klavrn utis.

Skupščinski predsednik je med grobno tišino razglasil izid glasovanja. Glasovalo je 248 poslancev. Od teh so glasovali za korupcijo in proti obtožnici 103 poslanci, proti korupciji in zato, da se obtožnica lahko vzame v pretres in postavi pred komisijo je glasovalo 138 poslancev. 7 glasovnic je bilo praznih.

Izid glasovanja je napravil globok vtis. Predsednik je z visokim glasom razglasil ta izid in izjavil, da bo v smislu zakona o ministrijski odgovornosti kot prva točka dnevnega reda jutrišnje seje volitev preiskovalne komisije, ki šteje dvanajst članov. Nato je bila skupščinska seja ob 8 zaključena.

Samostojni demokrati so se tiho in osramoščeni izmuznili pri stranskih vratih iz skupščine. Pristaviti je še treba dejstvo, da je manjkalo 13 poslancev Radičevega kluba. Značilen je nastop voditelja dr. Nikića, ki se je pred glasovanjem demonstrativno umaknil iz dvorane. Vrnil se je po glasovanju. 13 članov Radičevega kluba je manjkalo, kar dokazuje, kako se Radičevci borijo proti korupciji. Od slovenskih poslancev je edino dr. Pivko glasoval za svojega tovariša na zatožni klopi.

Obleke Jos. Bolina Ljubljana

kupite najugodnejše pri

POSANEC BRODAR ZA POMOČ PONESREČENCEM PO POPLAVAH.

Belgrad, 10. julija. (Izv.) Posl. Brodar je danes urgiral pri ministru za javna dela za izdatno pomoč vsem tistim krajem, katerim je voda pri zadnji poplavi porušila mostove. Minister je obljubil, da bo zadevo v par dneh rešil. Istotako je posl. Brodar urgiral v kmetijskem ministru, da naj da na razpolago za ureditev hudournikov v teh krajih večjo vsoto, da se prepreči nadaljne nesreče. V tem smislu je izdelal predlog in ga izročil fin. ministru v odobrenje.

POSL. ZEBOT ZA POŠTNO-AMBULANČNO OSEBJE.

Belgrad, 10. julija. (Izv.) Posl. Zebot in tovariši so v imenu Jugoslov. kluba 18. junija vložili na poštne ministru vprašanje za zvišanje dnevnice poštno-ambulančnemu osebju, ki vrši težavno nalogo. Poštni minister je odgovoril posl. Zebotu, da se bodo dnevne zvišale za 20 Din. tako da bodo posamezniki dobivali okrog 55 Din dnevnic. Na Zebotovo zahtevo se bo jutri o tem razpravljalo na seji finančnega odbora.

POGAJANJA MED R IN R.

Belgrad, 10. julija. (Izv.) Danes so se nadaljevala pogajanja med R in R. Kakor se je proti večeru zvedelo, so radičevci podpisali protokol o dosedanjih sejah, v katerem je večinoma povedano vse, na kar so pristali.

RADIČEVA ZADEVA PRED DRŽAVNIM PRAVDNIKOM.

Zagreb, 10. jul. (Izv.) Šele danes je prejel državni pravdnik ves spis o Stjepanu Radiču, da ga prouči. Spis obsega nad 100 pol, pisanih s strojem, brez prilog, ki same tehtajo več kilogramov. Državni pravdnik bi moral v 8 dneh sestaviti obtožnico proti Stjepanu Radiču, ker pa je akt preobširen, bo trajalo delj časa. Del materiala proti Radiču — pristop h kmečki internacionali in pa memorandum kmečki internacionali — je bil že proučen v postopanju proti dr. Mačku in tovarišem in je sodišče v tej zadevi že izreko svojo sodbo. Neproučen je še tako zvani dogovor z Mažarsko, dalje stvari, ki jih je predložilo vojno ministristvo, in pa tiskovni delikti.

ZELEZNIŠKO-POMORSKA OFENZIVA PROTI REKI IN TRSTU?

Rim, 10. jul. (Izv.) »Tribuna« prinaša alarmantno poročilo z Reke o prizadevanju Jugoslovancev in Nemcev, da odvlečejo od Reke in Trsta ves promet. Poročilo pravi, da se je pravkar ustanovila na Sušaku nova paroplovna družba z glavnico 5 milijonov dinarjev v zlatu, ki začne promet z najmodernejšim opremljenim parnikom, zgrajenim v Angliji. Jugoslovanska vlada je sprejela v proračun 23 milijonov dinarjev za izgradbo splitske luke; na pobudo bivšega konzula v Londonu Jovanovića se je ustanovil jugoslovansko-ameriški konzorcij za izpopolnitev pomorskih zvez in jadranske železniške mreže. Vse kaže, da stremi Jugoslavija za gospodarsko osamosvojitvijo Jadrana. Na Ogrskem pa skuša nemška organizacija ves ogrski promet usmeriti na Hamburg. Jasno je, zaključuje list, da gre za pravo železniško-pomorsko ofenzivo proti Italiji, proti kateri je treba nemudoma nastopiti. (S temi alarmantnimi vestmi skušajo pač Rečani pritisniti na vlado, da bi se požurila z obljubljenim finančno pomočjo in drugimi ugodnostmi na korist Baki.)

Konflikt med Sveto stolico in češkoslov. vlado.

6. julij je bil na Češkoslovaškem praznik za državni praznik na čast Janu Husu. Proslava je zavzela velik obseg, v Pragi se je manifestacije udeležila velika množica 30.000 oseb, zastopane so bile vse oblasti, s predsednikom republike Masarykom in celokupno vlado na čelu. Manifest, ki je bil ob tej priliki prečitani, je za katoličane žaljiv in Jana Husa ne proslavlja samo kot narodnega prvobornika Češke in literata, marveč tudi kot bojvnika zoper Rim. Vrh tega so na dan proslave visele s praškega Gradu poleg narodnih zastav tudi husitske z znanim husitskim rdečim kelihom sredi polja.

Popolnoma samoposebi umevno je, da je papeški nuncij monsignor Marmaggi tak način proslave, ki je po udeležbi predsednika republike in vseh članov vlade dobil oficijelni protikatoliški in proticerkveni značaj, smatral kot žaljiv in Prago zapustil. To seveda ne pomeni prekinjenje diplomatskih odnosov med sv. Stolic in češkoslovaško vlado, pač pa je izraz nejevolje nad tem, da se je Husov praznik izbral v kulturno-bojne namene. Nuncij se s tem nikakor ni vmešaval v notranjepolitične naprave češkoslovaške republike, ampak je dal samo izraza splošni nejevolji ogromne večine prebivalstva Češkoslovaške, ki je katoliško in v nunciju vidi seveda predstavnika cerkve kot reprezentanta sv. Očeta.

Svobodomiselci so zaradi te zadeve seveda zagnali velik krik in po svoji navadi skušajo zvaliti krivdo za ta incident na Cerkev, dasi so provocirali oni. Ako ima Češkoslovaška svojega zastopnika pri sv. Stolic, ako ga ima sv. Stolica pri češkoslovaški vladi in ako so katoličani člani vladne večine, potem je nedopustno, da se je proslavi Husa dal protikatoliški značaj.

Kar je bilo popolnoma nepotrebno. Hus kot heretik je nekaj drugega kakor Hus kot narodni buditelj in kot literat; zato je čisto naravno, da češkoslovaški katoličani ne morejo trpeti, da se proslavlja Hus-heretik, ker to nima nič opraviti z njegovimi zaslugami za češki narod, h kateremu se prištevajo tudi katoličani in ne samo svobodomiselci v Pragi.

Stvar ima posledice. Češka vlada je poklicala svojega zastopnika pri Vatikanu dr. Palliera v Prago, da poroča o razpoloženju Vatikana. Svobodomiselci in socialisti skušajo iz zadeve napraviti veliko afero, da bi dosegli ločitev Cerkve od države, oziroma sprožili tozadeven zakon. Zdi se pa, da se bo stvar poravnala, ker je veliko vprašanje, ali vladi kaže provocirati konflikt s katoliškim prebivalstvom. Cela stvar pa se lahko smatra kot predbitka k državnozbornim volitvam, ki se bodo kmalu vršile. Katoliška javnost je popolnoma mirna in bodra in je prepričana, da bo iz borbe izšla kot zmagovalka.

Praga, 10. julija. (Izv.) V senatu je izjavil dr. Kovalik (Slovaška ljudska stranka) med drugim: Katoličani ne provocirajo boja, pa se ga tudi ne boje. Katoliška cerkev je vseskozi patriotična. 11 milijonov čeških in slovaških katoličanov lahko upravičeno zahteva, da so zastopani pri Vatikanu.

ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKA POGODBA SE PODPIŠE PRIHODNJI ČETRTEK.

Rim, 10. jul. (Izv.) V diplomatskih krogih se zatrjuje, da se podpišejo v Firenzi sklenjeni dogovori prihodnji četrtek.

Vojna v Maroku — svetovni problem?

Francoska poročila z dne 7. t. m. poročajo o dveh uspešnih francoskih protiofenzivah. Ena se je začela severno-zapadno od Uezzana na skrajnem levem krilu francoske fronte, druga severno od Taze. Beležijo se uspehi in bistveno izboljšanje položaja, ki je na domačine napravilo globok utis. A poročila so na drugi strani dvomljiva in protislovna. Francosko poveljstvo je dalo Tazo izprazniti, in tudi uspehi Abd el Krima so vplivali na domačine, da je francosko poveljstvo bilo prisiljeno do posebnih varstvenih odredb vojaškega in administrativnega značaja. Nadalje je Francoska sklenila početi pri najbolj uglednih domačih poglavarjih s propagando, ki naj odpadnike prepriča o tem, da Francija odločno hoče obdržati Maroko. Nadalje se poročila, da je še zelo malo plemen, ki se bore na francoski strani in da se samo z vojaško silo združujejo, da ne preidejo k Abd el Krimu.

Zdi se, da so pesimistična poročila bolj verodostojna. Guverner Lyantey zahteva armado 50.000 mož, da se obvarjejo francoski interesi v Maroku. Tak angažma Francije v Afriki pa bi imel posledice z ozirom na položaj Francije v Evropi. Nemčija bi namreč to znala zase izkoristiti in skušati, kako bi diplomatično pozicijo Francije v Evropi oslabil. Če vpoštevamo, da se je istočasno zaradi dogedkov na Kitajskem razmerje med Anglijo in Rusijo tako zelo poostrišlo, da se govori celo

o možnosti vojne med tema državama, si lahko predstavljamo, da se polasča političnih krogov bojazen, da se ne bi svetovni položaj sploh poslabšal in se rodile nevarne komplikacije.

RESEN POLOŽAJ NA MAROŠKEM.

Ostra debata v francoski zbornici.

Pariz, 10. jul. (Izv.) V zbornici je pričela danes debata o vladnem predlogu za dovoljenje posebnega kredita od 183 milijonov frankov za vojne operacije na Maroškem. Debat je bila zelo burna. Prvi je govoril vodja komunistov Cachin, ki je ostro obsodil vladino maroško politiko. Spomnil je na obljubo francoske vlade iz leta 1909, da bo zasledbo Maroške čim prej zopet opustila. Maroškega naroda ne bo mogoče podvreči brez strašnega prelivanja krvi. Maroška vojna je samo predigra novim vojnjam. Na Kitajskem preti vojna, Angleška pa se pripravlja na blokado proti sovjetski Rusiji. Dolžnost je mednarodnega delavstva, da protestira proti vsem tem vojnjam. Poslanec opozicije J. Aubry je opominjal vlado, naj ne predstavlja maroških dogodkov za manj resne nego so. Sicer pa je mnenja, da treba zaenkrat vojno nadaljevati, pred vsem pa armado na Maroškem zadostno oskrbeti z moštvom in materialom. Socialistično-komunistični disident Jaure je nastopil proti mnenju, da treba Abd el Krima najprej odločno pobiti, preden more biti govor o miru. To vojno so oblastniki ravno tako samevoljno zanetili kot svetovno vojno. (Tu je prišlo do burnega prerekanja med desnico in levico.) Jaure je zaključil, da zahtevajo interesi Francije, da se hitro sklene mir. — Debat se bo jutri nadaljevala.

Pariz, 10. julija. (Izv.) Zbornica je s 411 proti 29 glasovom odobrila kredite za Maroko.

Taza še v francoskih rokah.

Pariz, 10. jul. (Izv.) V večerajnji seji zbornice je ministrijski predsednik Painlevé demotiral vest, da so Abd el Krimove čete zavzele mesto Taza.

Položaj na bojišču.

Pariz, 10. jul. (Izv.) Po poročilih iz Feza je položaj na vzhodni fronti kljub francoskim uspehom, doseženim pred nekaj dnevi, zdaj resen. Vse žene in otroke so iz Taze prepegljali v Udžo. Kabili se posebno severno Feza živahno gibljejo. Položaj bi utegnil postati nevaren zlasti tedaj, če bi se tudi rodovi južno ceste v Tazo vzdignili.

Velike izgube Kabilov.

Tanger, 10. jul. (Izv.) Kabili so imeli v bojih zadnje dni težke izgube. Rod Targuist je od 300 vojščakov izgubil 255, rod Beni Sernal 310 od 1600. Izgube rodu Ghonara so tako velike, da ga je Abd el Krim moral vzeti iz fronte.

NOVA ITALIJANSKA MINISTRA ZA FINANCO IN NARODNO GOSPODARSTVO.

Rim, 10. jul. (Izv.) Kralj je sprejel ostavki ministrov De Stefani in Nave ter na Mussolinijev predlog imenoval za finančnega in zakladnega ministra sen. Volpija, za ministra narodnega gospodarstva pa prof. Belluzza.

RAKOVSKI V LONDONU.

London, 10. julija. (Izv.) Listi potrjujejo, da je prišel sovjetski poslanik Rakovski v London. Prihodnje dni bo imel razgovor s Chamberlainom.

London, 10. julija. (Izv.) »Daily Express« poroča iz zanesljivega vira, da je prinesel Rakovski seboj velika naročila svoje vlade. Naročila cenijo na 15 milijonov funtov sterlingov. Rakovski ima tudi naročilo, da deluje na zblizanje diplomatskih in gospodarskih odnosov.

PREDSEDNIK ZDRUŽENIH DRŽAV COOLIDGE V ZIVLJENSKI NEVARNOSTI.

Newyork, 10. jul. (Izv.) Pri obisku trdnjave Andrew bi bil predsednik Coolidge kmalu ponesrečen. Prezrla sta on in njegov spremljevalec šef-detektiv neki globok in odprt rov; šef-detektiv je padel vanj in je v padcu posvaril predsednika, tako da je ta še v zadnjem hipu mogel odskočiti nazaj. Šef-detektiv se na srečo ni hudo poškodoval.

NOVI MAZARSKI DENAR.

Budimpešta, 10. julija. (Izv.) Za sredo julija nameravana anketa finančnega ministristva ki bi se imela posvetovati o vprašanju prehoda na nov denar, bo najbrže preložena na jesen. V vprašanju sta dva sistema: avstrijski šiling in angleški šiling. V zadnjem času prevladujejo pristaši angleškega sistema.

RUSKI POLET IZ MOSKVE V PEKING.

Moskva, 10. julija. (Izv.) Šest ruskih letal, ki so bila na poti iz Moskve v Peking, je v puščavi Gobi zašlo v močen vihar, ki je eno letalo prisilil na zemljo. Ostala letala so vsa srečno prišla do Ude, odkoder so včeraj odplula dalje proti Pekingu. Preletela so do sedaj 6500 km v 55 urah.

VELIK ŠTRAJK V BELGIJI.

Bruselj, 10. julija. (Izv.) Število štrajkujočih rudarjev in kovinarjev znaša 45.820.

ČEDEN POLICIST.

Berlin, 10. julija. (Izv.) Sodišče je obsodilo policijskega narednika Wiesnerja na 8 let zapore in 10 letno izgubo časti, ker je posilil in onečastil celo vrsto deklic, katere je aretiral pod pretvezo, da je proti njim uvedena preiskava zaradi nemoralnega življenja.

VELIKA POVODENJ NA JAPONSKEM.

Tokio, 10. julija. (Izv.) Mesto Nagoja, ki šteje 170.000 prebivalcev je vsled silne povodnji skoro uničeno. Voda je vdrla v tisoče in tisoče stanovanj.

TOVARNA FILMOV ZGORELA.

Berlin, 9. julija. (Izv.) V tukajšnji tovarni filmske družbe San & Co se je v sušilnici, najbrže od visoke temperature, vnel film. Nastala je eksplozija, ki je eno steno delavnice raznesla. Razvaline so pokopale dva delavca, ki sta zgorela. Ostalim delavcem in delavkam se je posrečilo rešiti se, a dobili so vsi več ali manj hude opekline. Tovarna je do tal pogorela.

Ugoden nakup češkega in angl. sukna, kamgarna, sevjota, listra, platna ter raznih podlog za moške obleke in damske kostume iz prvovrstnih čeških in angl. tovarn je mogoče edino le v spec. razpisilnici JOSIP IVANČIČ, Ljubljana, Miklošičeva c. 4 (naspr. frančiškanske cerkve). Vsled dvigla dinarja na vse blago 10% popust. - Ne zamudite prilike! Prepričajte se! Dobavlja tudi na obroke po originalnih prodajnih cenah! 3979

Za svobodo časopisja!

(Govor dr. Josipa Hohnjeca v zakonodajnem odboru 27. junija 1925.)

(Konec.)

Ho se zadati smrtni udarec ljudskemu vasopisju.

Ako te določbe postanejo zakon ter se začnejo izvajati, mora onemeti in prenehati vse pošteno časopisje, katero je v službi ljudstva in njegovih interesov. Na plan bo stopilo ter ostalo tisto časopisje, ki je ali slepo orodje v rokah vladajoče klike ali pa trgovsko podjetje v rokah brezvestnih spekulantov, ki so vsak hip pripravljeni prodati se za denar. Citateljstvo pa bo ta tisk skušal priklenjati nase s tem, da bo svoje prostore polnil z bogato založeno rubriko: chronique scandaleuse iz sodnega dvora in z ulice, s kriminalnimi romani in s pornografičnimi spisi. Organov za pazno kontrolo in prostodušno kritiko javnega življenja ne bo več. Korupciji se obetajo zlati časi, ker javnost ne bo imela nobenega orožja zoper njo. (Pritrjevanje.)

Nejasni izrazi in nepravniški pojmi.

Da je dana najširša možnost za obtožbo časnikov in časnikarjev, je v besedilu členov, ki so merodajni, vpletenih dosti nepreciznih izrazov iz širokih, nedoločenih in celo nepravniških pojmov, kakor n. pr. v čl. 48., kjer je določena kazen za objavo očigledno izmišljenih in neistinitih vesti, v čl. 50., kjer je določena kazen za tistega, ki izziva preziranje in zasmehovanje državnih ureditev, in v čl. 53., kjer pojma: razžaljenje in kleveta nista precizno definirana, marveč se rabijo nejasni, raztegljivi in nepravniški izrazi. Zato se čudimo, kako je mogel g. minister trditi: »U ovom zakonu neće biti dvomislica, neće biti praznine ni nejasnoće.«

Sedno postopanje.

Glava 9. o »Postopku« je primerno nadaljevanje onih brutalnosti proti časnikom in novinarjem, katere so predmet 8. glave. Vsak postopek ima kot cilj ustanovitev in utrditev materialne istine. Ta postopek pa gre za tem, da vsak dokaz istine onemogoči. Vse se vrši ter se more dovršiti z največjo hitrostjo. Ko je tožba predložena sodniji, se mora isti dan izročiti preiskovalnemu sodniku. V toku 24 ur se dostavi obtožencu s pozivom, da mora za 5 dni dati odgovor na tožbo ter predložiti vse dokaze. Na poznejše donešene dokaze se ne jemlje ozir, izvemši da se nanašajo na nova fakta, katere je tožitelj iznesel tekom postopka. Za 8 dni morajo biti zaslisane vse priče. Ves postopek je tako urejen, da mora priti do obsodbe v toku manj ko mesec dni.

Ves postopek je takšen, da ne more priti do ugotovitve in utrditve istine. V tako kratkem roku ni mogoče predložiti vseh dokazov, zlasti v stvareh, ki so zamrznene in zamotane. Osnova in svrha tega postopka je taka, da obtoženi novinar mora vedno ostati kriv. Najhujši korupcionist bo po tem zakonu vedno zmagalet, časnikar pa obsojeni klevetnik. Tako bo naša država postala pravecati eldorado z korupcioniste in mračne tipe. Za poštene novinarje pa bo zemlja, kjer je njihov obstanek kot svobodnega stanu v službi naroda ogrožen, ker določbe novega tiskovnega zakona stremijo za tem, da jih izpostavimo preziru in ponižanju.

Ves predlog tiskovnega zakona je tak, da mora, ako se v istini uzakoni, škodovati dobremu glasu naše države. Država SHS ni na najboljšem glasu kot pravna država. Taki in enaki zakoni pa služijo tistim, ki zlovoljno presojujejo njen pravni značaj, kot dokaz, da je to država sile in absolutizma.

Kdor torej zavrne in odkloni ta monstruozni zakonski predlog, ta stori državi uslugo, obenem pa izvrši kulturno delo v obrambi dobrega in poštenega časopisja, ki je ter tudi ostane velevažen kulturni faktor za narod in njegov napredek! (Burno odobravanje in ploskanje pri članih opozicije.)

ŠAPIROGRAFSKE zvitke, tinto v vseh barvah, šapirogrfski papir in šapirogrfske trakove za pisalni stroj dobavlja: **APARATE** FRANC BAR, CANKARJEVO NABREZJE 5

Protestni shod staršev-meščanov v dvorani hotela »Union«.

Ker je prosvetni minister Pribičević telegafično ukinitel učiteljem pri uršulinkah, v Lichtenurnu in v Marijanišču plače, se je sklical protestni shod, ki se je vršil včeraj v nabito polni dvorani hotela »Union«. Shod je otvoril dr. Stanovnik, ki je podal besedo dr. Voduška.

Govor dr. Voduška.

Govornik je v krasnih besedah izrazil svojo zahvalo našim zasebnim šolam in poudaril njihovo izpričevalo, ki so jih te šole prejele. Čut hvaležnosti mi nareka, da danes govorim v obrambo naših zasebnih šol. Moja mati, sestre, hčere so zahajale k uršulinkam, kjer so se vzgajale v krščanskem duhu. Tudi usmiljene sestre v Lichtenurnu vrše svojo nalogo že od leta 1878., v Marijanišču pa se vzgajajo dečki od leta 1884. dalje. Leto za leto pošiljajo slovenski starši svoje otroke v te zavode, ki morajo vsled premalega prostora in drugih težav tudi odklanjati. Vsi čutimo, da so to izborne šole. Če knjige pričajo o slavnem uspehu na teh šolskih zavodih, navedenih poročila so polne hvale o njih. Kako pri srcu je bil županu Hribarju Lichtenurnov zavod, večkrat se je o njem pohvalno izrazil. Ko je dr. Tavčar leta 1912. nastopil kot župan mesta Ljubljane, si je stavil nalogo, da bo pregledati vse, kar spada pod njegovo županstvo. Pregledal je šolstvo in bil zaradi tega tudi v uršulinski šoli. Meni samemu, ko se sešala nekoč na sodišču, je pripovedoval, da je našel pri uršulinkah veliko več, kot pa je pričakoval. Koliko je mestu samemu od vsega bremena, tako je rekel dr. Tavčar, ker bi morala mestna občina graditi šole na lastne stroške, če ne bi imeli teh zavodov! Tako je govoril dr. Tavčar, ki je gotovo dobro poznal pomen teh zavodov za našo mladino. Pa tudi drugače so bili ti zavodi vedno podpirani, odlični faktorji so skrbeli zanje. Lichtenurnov zavod in Marijanišče sta prejela podporo od dežele Kranjske. Po razpadu Avstro-Ogrske je narodna vlada z naredbo maja leta 1919. to vprašanje uredila. Podajam sedaj današnje stanje teh naših zavodov. Uršulinska vnanja šola obstoji iz osnovne in meščanske šole. Osnovna šola ima 5 razredov z 1 vzporednico, šolski pouk pa je obiskovalo v preteklem letu 257 učenek. Meščanska šola ima 4 razrede z 203 učenkami. Tudi Lichtenurnov zavod ima osnovno in meščansko šolo. Osnovna šola šteje 5 razredov z 4 vzporednicami, v šolo pa je zahajalo 327 učenek. Meščanska šola ima 4 razrede z 2 vzporednicami, učenk pa je bilo 290. V Marijanišču je 5 razredov z 264 učenci. V vse te zavode je zahajalo 1841 otrok (Čuje!). Če ne bi bilo teh šolskih zavodov, bi gmotno trpela mestna občina in država! Narodna vlada je to, kot sem omenil, rešila z omenjeno naredbo in potem so se menjavale podpore. Lansko pomlad je minister Pribičević priznal uršulinski vnanji osnovni in meščanski šoli mesečno podporo Din 18.000.—. Tudi Lichtenurnovemu zavodu so priznali mesečno podporo v znesku Din 15.600.—, Marijanišče pa je prejelo mesečno Din 5200.—. Vse to je določil minister Pribičević sam. Celotna mesečna podpora vsem tem odloku odpadlo podpore Din 31.200.—, lega prvega so ravnateljstva teh šol prejela nakazila za podporo, tedaj takoj je dospelo tudi obvestilo, naj se počaka na nadaljni ukrep. 30. junija pa je prosv. minister Pribičević telegafično ukinitel to podporo, le Marijanišče ostane mesečna podpora v znesku Din 2600.—. Ta podpora pa je ostala najbrže radi dnevnega zavetstva, ki ga uživajo dečki, katerih starši nimajo časa ali ne morejo opoldne svojih otrok sprejemati. Vsega skupaj je v te modloku odpadlo podpore Din 31.200.—. Za te naše zavode, ki se že itak bore z velikanskimi težavami, pa pomeni ta naravnost malenkostna vsota zelo veliko. Ali je bil morda kak razlog, da so se ukinitel te podpore? Potrebno teh šol gotovo ni prenehala. Uspehi na teh zavodih so tudi sijajni. Razloga torej ni za to dejanje! Ječali smo pod bvišim teškim jarmom, jaz sem Jugoslavijo pozdravil z največjim veseljem, svoje otroke sem učil k temu. Če mi ljubimo Jugoslavijo, pričakujemo, da nam tudi država svoje ljubezni ne odreže. Ti šolski zavodi so nam ljubi in dragi, oni so naša svojina, kos narodne zgodovine! Dvigamo svoj glas, mesečna podpora naj ostane našim zasebnim šolam v isti meri, kot je bila nakazana do sedaj! (Burno pritrdjevanje. »Še premalo je to!«)

Nato je pričel s svojim govorom

dr. Stanovnik.

Dragi soseskani! Našemu narodu grozi gospodarsko zaostalost. Odklanjamo take namere in nočemo kloniti tilnika pod centralizmom. Ni dolgo, kar se je tu vršil protest hišnih posestnikov radi velikanskih davkov, a danes zopet protestiramo, ker si ne pustimo zadajati takih silnih ran od nikogar! (Ploskanje.) Današnje zborovanje je protest napram atentatu, ki se je izvršil na naše zasebno šolstvo. Pribičević se podrobno ne briga za naše šolstvo, zanj se bolj brigajo oni, ki stoje za njegovim hrbtom. Iz lastnega nagiba Pribičević tega odloka ni izdal, vrok temu so slovenski izdajale! Imena teh me je sram imenovati. Na pobudo teh je Pribičević (Klic: To

so slovenski janičarji!) izdal ta odlok, s katerim je ukinitel plače na zasebnih šolah. Naj podam še gospodarsko stran tega odloka. V Ljubljani imamo 6 dekliških in 8 dekliških šol. Nedostatek dekliških šol krije šola pri uršulinkah in Lichtenurnov zavod. Šola pri uršulinkah je posečala letos 890 učenek, Lichtenurnov zavod pa 617 učenek, to je skoraj polovica vseh šolobveznih deklic. Počas prihajamo v normalne razmere in dvignilo se bo število otrok. Odlok ministra Pribičevića ni toliko udarec cerkvam, samostanom, to je tudi udarec naši državi. Pribičević zahteva od mesta Ljubljane, da zgradi nove šole, da zida državi nova šolska poslopja. Že itak se nahaja 1. deška in 1. dekliška šola v tujih poslopjih. Bivši občinski svet je sklenil, ko je uvidel silno potrebo, da se zgradi za vzhodni del Ljubljane nova dekliška šola med Ledino in elektrarno. Takrat niso pozdravili tega sklepa in še danes je ta sklep neresen in opušen pri velikem županu. Bivši občinski svet se je brigal za naše šolstvo v veliki meri. Stroški za to novo šolo bi znašali Din 10.000.000.—. Če so sedaj ukinitel podpore in bo moral pouk na teh zavodih prenehati, tedaj je nujno potrebno, da se zgradijo 3 nove dekliške šole. Tega velikega bremena (Klic: Vsaj bo plačal Žerjav!) mesto ne more prevzeti, ker so davki že preveliki. Mi vprašamo min. Pribičevića, ali je takrat, ko je ukinitel podpore, pomislil na novo breme Din 30.000.000.—? Pa tudi s poslopji samimi to vprašanje še ni rešeno; treba je kuriva, učila, stanovanj za učitelje, treba je snaziti in vse mogoče stvari. Kje je garancija, da bo Pribičević tudi za to poskrbel? Državne šole stanejo velikanske vsote, pri teh zasebnih šolah pa mestu in državi ni treba ničesar prispevati, razen omenjenih malenkostnih podpor. Gotovo so potrebne te šole, one odgovarjajo vsem zahtevam. Ali naj se naprtijo nova bremena le zato, da se zada smrtni udarec samostanskim šolam? Ali je to varčevanje? (Klic: Nimajo pameti!) Naše zasebne šole so prenapolnjene, vrgledne in uživajo povsod priljubljenost (Ploskanje). V te šole zahajajo otroci naših najhujših svobodemiselcev, dokaz, da tudi nasprotniki zaupajo tem zavodom! Edini trn, ki izvetno gospodo boli, je verska vzgoja, ki pa bo ostala tudi v naprej. Ta skrb je pripuščena Slovincem, ki jo bodo tudi uspešno rešili. (Ploskanje.)

Povsod same pohvale in priznanja našim zasebnim šolskim zavodom. — Izjave dr. Tavčarja so najboljšje spričevalo, da je temu res tako. Skrb za napredek mesta, za vzgojo naše mladine nam nalaga to protestno zborovanje. Naše zasebne šole morajo ostati in verska vzgoja otrok bo še napredovala. Nekaj gnilega je v naši državi in to gnilobo bomo odpravili. — Telo našega naroda trpi vsled tega, zato ne bomo klonili tilnika tudi pred velikim ministrom Pribičevićem. (Velikansko odobravanje.)

Zadnja je govorila

ga Gostinčarjeva.

Slovenska mati sem, to je moja čast in ponos! Slovenska mati je vzbudila v svojih otrocih ljubezen do materinega jezika, ljubezen do Boga in k ljub pritišku Nemcev in Italijanov so slovenski otroci obdržali svojo narodnost. Če se ozremo od sv. Jošta ali Kjerki, se nam odpre pogled na vrhove, kjer stojijo bele cerkvice. To so nam zapustili pradedi. Slovenska mati ostane zvesta tem vzorom. Me vemo, kaka vzgoja je potrebna našim otrokom. Me vemo, kake šole so primerne naši mladini. Me poznamo redovnice. Kako naj vrnemo redovnicam vsa njihova skrb za vzgojo naših otrok? Me želimo in zahtevamo, da ti šolski zavodi ostanejo. Ali so sestre in nune državi nevarne? Iz našega naroda so, torej jih dobro poznamo. Protestiramo radi ukinitel podpor, a obenem prosimo kralja in vse poštene Srbe, da nam pomagajo k vzgoji domovini zvestega naraščaja! (Vikarno ploskanje in odobravanje.)

Dr. Stanovnik predlaga k sklepu, da se odpošlje telegafičen protest Nj. Velikanstvu kralju Aleksandru, ministrskemu predstevu in prosvetnemu ministru Pribičeviću. Srbski radikalni klub in Jugoslavanski klub pa se naprosita, da zavzamejo proti odloku stališče, da se isti ukine in upostavi prejšnje stanje.

Predlagano je bilo z velikanskim navdušenjem sprejeto, nakar je dr. Stanovnik tako uspešno protestno zborovanje zaključil.

25 letnica Slomškove zveze.

Nepričakovano lepo se je včeraj izvršila 25 letnica »Slomškove zveze« ob sijajni udeležbi učiteljstva, duhovništva in svetne inteligence, kakor tudi po krasnih govorih. Dvorana Akademskoga doma je bila nabito polna udeležencev in vladalo je izredno navdušenje. Videlo se je, da nasilja nikdar ne rode tistih sadov, ki jih maslineži pričakujejo. Daljše poročilo objavimo prihodnje dni.

Najboljši na domači tomboli dobitek Bonatlijeve čokolade je zavitek

Dnevne novice.

Srbski prijatelj vesoljnega cerkvenega edinstva.

(H orientalsko-bogoslovnomu kongresu.)

Zivojin Perić, profesor na pravni fakulteti belgrajske univerze, v svojih znanstvenih spisih vedno naglašal krščansko versko idejo. Večkrat omenja tudi načela katoliške cerkve. Iz vesoljnosti Kristusovega nauka, ki je za vse čase in vse narode, sklepa, da mora biti tudi prava Kristusova cerkev vesoljna in edina. V razpravi: »Religija u srpskom gradjan-skem zakoniku« piše, da mu je katoliška cerkev vedno imponirala po svoji vesoljni edinstvi, po dobri organizaciji in disciplini ter po veliki vesoljni avtoriteti rimskega papeža. S svojo vesoljnostjo katoliška cerkev najbolje odgovarja duhu krščanske vere, ki je vesoljna, ki ne pozna narodnosti in objema vse otroke božje na zemlji. Pravoslavna cerkev, razcepljena v ločene narodne cerkve, pa potrebuje v tej ločki važne in resne reforme.

Lansko leto je profesor Perić v dnevniku »Tiroler Anzeiger« (30. avgusta 1924) objavil članek o verskem vprašanju v Jugoslaviji. Ob koncu piše: »Upamo, da bo na srbski narod, ki se celo v težkih časih turškega gospostva ni dal omajati v krščanstvu, ugodno vplivalo sožitje s katoličani v isti državi. To omenjamo zato, ker je katoliška cerkev edina in vesoljna, vzvišena nad narode in države in je zato v skladnosti s Kristusovimi besedami: In bo ena čreda in en pastir (Jan 10, 16). Nasprotno pa so vzhodne cerkve razcepljene, kar ni v skladnosti s Kristusovimi naukom. Pripravljenost, s katero so Srbi po vojski sprejeli idejo sprave in zedinjenja, najbolje dokazuje njih teženje po krščanskem idealu vesoljne bratske ljubezni in miru.«

Učenjak Z. Perić z veseljem sodeluje povsod, kjer se pospešuje krščanska ideja spravljivosti in edinstvi. Želel se je udeležiti tudi ljubljanskega kongresa za vzhodno bogoslovje. A ker je zadržan, je poslal kongresu pri-srčen pismeni pozdrav.

Kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja.

Za pontifikalno mašo po vzhodnem obredu v stolnici jutri ob devetih je toliko zanimanja, da se bo moralo občinstvo strogo pokoriti rediteljem, da se vzdrži red.

Prostor pod kupolo in sedeži v prvih klo-pih so rezervirani za goste.

Dospelo je že apostolsko pismo svetega očeta. Pismo se bo prečitelo pri otvoritvi kongresa po pontifikalni maši: v slovenskem jeziku se bo prečitelo v nedeljo popoldne pri slavnostni akademiji.

Danes popoldne bodo prišli najodličnejši inozemski gostje z brzovlakom ob 16.16 in 16.41. Ob 16.41 bo prišel olomuški nadškof dr. Prečan, dva poljska škofa in večina čeških in poljskih udeležnikov.

Da bo mogoče vzdržati red pri akademiji in pri predavanjih, naj si občinstvo, ki se želi prireditve udeleževati, pravočasno oskrbi legitimacije. Pisarna je v škofijskem dvorcu v prilici; tu se dobe vse informacije.

LITURGIJA SV. JANEZA ZLATOSTA.

Liturgija (maša), ki se bo v nedeljo opravila v ljubljanski stolnici kot uvertura k shodu za proučevanje vzhodnega bogoslovja, nosi ime velikega carigrajskega patriarha in učitelja vesoljne cerkve, sv. Janeza Krizostoma. Kakršna je danes, je plod stoznega razvoja. Najstarejša oblika Krizostomove liturgije, ki nam je znana, je iz 9. stoletja. Koliko je upravičeno, da ima ta liturgija Zlatoustovo ime, ne vemo; ni nam znano, da bi se bil veliki patriarh in »evharistični učitelj« udeleževal kot liturgični reformator. Dom Placid de Meester, izborni poznavalec grške liturgije, ki bo na ljubljanskem shodu predaval, misli, da je prvotna oblika te liturgije res iz Zlatoustove dobe.

Prezbiterij ljubljanske stolnice bo imel v nedeljo nekoliko drugačno lice kot po navadi. Pred oltarjem bo postavljen ikonostaz s tremi vhodi in podobama Odrašenika in Bogorodice.

Liturgija obsega tri dele: proskomidijo ali pripravo, liturgijo katehumenov in liturgijo vernikov.

Proskomidija ali priprava obsega zopet tri dele. Najprej opravi liturg pripravljalne molitve in pozdravi sveti podobni Odrašenika in Matere božje. Nato si obleče liturgična oblačila, ki zvečine odgovarjajo liturgičnim oblačilom zapadne cerkve, se pa po obliki od njih znatno razlikujejo. Ko si je umil roke, gre k mizi, kjer so svete posode, kruh in vino, ter med dolgimi molitvami pripravi koške kvašenega kruha na pateno, kakor predpisuje obred, in jih pokadi. Nato se opravi začetna molitev.

Liturgija katehumenov odgovarja prvemu delu rimske maše do darovanja. Po tako zvanem mitem vhodu se opravijo razne molitve in se bereta list ter evangelij. Za evangelijem slede priprošnje in slednjič se odpušte katehumeni. Odslovljenje katehumenov je na zapadu popolnoma zginilo, odkar je zginil katehumenat.

Tretji del je liturgija vernikov. Začne se z molitvami za vernike. Nato se prenese med molitvami darovi, kruh in vino na oltar; to je tako zvan veliki vhod ali pristop. Tu se poje znameniti Iže Herubimi, ki mu posvečajo vzhodni cerkveni glasbeniki posebno pozornost. Odgovarja darovanju v zapadni maši. Ko je liturg pozdravil vernike s pozdravom miru, se moli vera. Za tem sledi zahvalna molitev kot uvod k trikratnemu »Svet...«, prefacija rimskega obreda. Po kratki molitvi doseže liturgija svoj višek v spreminjanju. Po tem najsvetejšem trenutku se vrše molitve za priprošnje svetnikov in spomin za rajne in žive. Priprava na obhajilo je, kakor v rimski maši, Gospodova molitev; nato povzdigne liturg Najsvetejšo, prelomi podobno kruha in jo spusti v presv. Kri. Po molitvah, s katerimi se liturg neposredno pripravi na sv. obhajilo, zavžije najsvetejši zakrament. Po zahvalnih molitvah odpusti liturg vernike in liturgične služabnike.

To je v kratkih potezah potek veličastne Krizostomove liturgije, ki se bo opravila v staroslovenskem jeziku, pač prvič tako slovesno v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja.

* * *

Orlovska ekspozitura Ljubljana (Kamniško, ljubljansko, ribniško, trboveljsko in vrhniško okrožje) priredi v nedeljo dne 19. julija celodnevno prireditve v Kamniku. Popoldne sv. maša in tabor na glavnem trgu, popoldne telovadni nastop na Dornikovem travniku. Odhod iz Ljubljane ob 7.55. Ne zamudite krasnega izleta! Bog živi!

Internacionalna umetnostne razstave na Reki, ki se odpre 29. t. m. so se z grafiko udeležili naslednji slovenski slikarji: Jakac Božidar, Tone in Fran Kralj, Veno Pilon, Vidmar Drago, Vidmar Nande in Fran Stiplovšek.

Diplomski inženirski izpit na gospodarski fakulteti v Zagrebu je napravil pretekli mesec s prav dobrim uspehom g. Ivan Zaplotnik iz Jezerskega. Čestitamo!

Na visoki tehniški šoli v Pragi so položili inženirski izpit ti-le Slovenci: Ivan Gorše iz Medvoda, Boris Hribar iz Ljubljane, Lojze Majc iz Ljubljane, Slavko Trobec iz Šostanje, Viktor Vičič iz Ljubljane. Na medicinski fakulteti Karlove univerze v Pragi pa so promovirali: Jože Flašja iz Zaleca, Zdravko Sodja iz Breznice ter Stane Tavčar iz Šiške. Iskreno častitamo!

Opozorilo. Zgodilo se je, da so neupravičene osebe nabirale naročnine za »Biografski leksikon«, ne da bi bile za to pooblašene in ne da bi inkasirano naročnino oddale. Zato opozarjamo, da ni nihče upravičen brez posebnega pooblastila zastopati podpisano založništvo, zlasti ne inkasirati naročnine, ki se plačuje le Zadrugi gospodarski banki v Ljubljani ali od te izrecno pooblašeni osebi. Prosimo, da se nam naznanijo poizkusi zlorabe. — Založništvo »Slov. biografskega leksikonac«.

Cerknica. Hudobni jeziki govore, da pri naši občini ni vse v redu. Občinski tajnik je naenkrat izginil. Govore dalje o celem kupu tisočakov ki jih menda ni v občinski blagajni, pa bi morali biti notri, čemur pa mi ne verjamejo. Vsekakor bi bilo umestno, da bi gospodarska stranka, ki komandira našo občino, davkoplačevalcem pojasnila, kako je s to zadevo, da se ne bodo razširjale za našo občino kompromitujoče govorice. To bi bilo že zategadelj potrebno, da ne bi g. veliki župan, ki je znan kot strog varuh rednega gospodarskega poslovanja v občini, vmes posegel in naš občinski odbor nemara celo razpustil. Sedaj je gospod Werli za občinskega tajnika. Torej gospodje demokrati, dajte nam stvar nekoliko pojasniti.

Smrtina nesreča. Dne 9. t. m. popoldne ob tričetrt na 3 je osebni vlak v tunelu pod Marim vrhom blizu Smarja povozil neznanega človeka. Dokumentov niso našli nobenih pri njem. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Smarje.

Obrtna razstava v Trzinu. K poročilu o tej razstavi moramo v svrhu dopolnitve pripomniti, da je med razstavljalci bila tudi gospa K. Pretnar, ki je razstavila lepe pletilske izdelke, za katere so se zanimali mnogi posetniki.

Kateri stanovi pošiljajo otroke v srednje šole? Po naročilu prosvetne uprave mora ravnateljstvo vsakega srednješolskega zavoda sestaviti konec leta zelo natančno in obsežno statistiko o učencih dotičnega zavoda. Posebna rubrika obsega tudi podatke o stanu staršev. Skoda, da ne izdajajo več naše srednje šole nikakih letnih poročil in da ležijo potem vsi taki statistični podatki v arhivu šolske uprave, dasi bi bili tudi za široko javnost prav zanimivi. V nastopnjem hočemo objaviti nekaj statistike s III. državne ralne gimnazije v Ljubljani. Koncem letošnjega leta je bilo na zavodu 291 učencev, med njimi samo 16 kmoeških sinov (5.5 %). Največ učencev je bilo iz rodbin državnih uslužbenecv, in sicer 126 učencev (43.3 %), med njimi je bilo sinov in hčera učiteljev 14 (4.81 %). Otrok zdravnikov in lekarnarjev je bilo 12, advokatov in zasebnih uradnikov 55, trgovcev 38, gostilničarjev 3, obrtnikov 18, slug 17, dninarjev 2 in drugih poklicev 9. — Po narodnosti je bilo Slovencev, Hrvatov in Srbov 242 (83 %), Nemcev 46 (15.8 %), 1 Rus in 2 Čeha. Po veri je bilo 280 katoličanov, 6 protestantov, 4 pravoslavni in eden brez konfesije.

Potresne sunki so žutili v petek, 10. t. m. ponoči v Brežicah, in sicer tri močne. Prvi je bil ob eni ponoči, drugi ob 2. tretji pa ob pol 8 zjutraj. Ljudstvo postaja vedno bolj vznemirjeno.

Težka nesreča v Dupljah na Gorenjskem.
Vlak podrl voz naložen s sodi s vinom. Tržiški vlak je v sredo popoldne približno ob štirih zadel pred Dupljami na kraju, kjer polje državna cesta čez železnico, v voz naložen s sodi s vinom. Na vozu je sedel Pavlinov hlapec iz Podbrezja, ki je gluho. Zaradi tega ni mogel slišati piskanja vlaka, ampak je mirno vozil svojo pot. Vlak je z vso silo zadel ob voz, ki se je v velikem kolo-barju prekučnil proti jarku. Pod seboj je pokopal hlapca, sodi s vinom so se pa potrkali po cesti. En sod je padel na izpod voza mledo nogo nesrečnega voznika, ter mu jo je težko poškodoval. Drugi sod se je zvalil v jarek in se pri tem tako pokvaril, da je začelo odtekati vino. Pri tej celi nesreči so konj ostali popolnoma mirni ob vozu in so čakali in gledali, kaj se pravzaprav godi z ubogim voznikom. Ker je vlak z velikanskim sunkom obstal, so bili popotniki v vlaku zelo prestrašeni. Ko so uvideli, za kaj gre, so nekateri hiteli reševati pokopanega voznika. K sreči je zadobil hlapec lažjo rano na glavi, noge je imel pa močno poškodovane. Ker je bil popolnoma brez moči, so ga potniki naložili v vlak ter ga odpeljali v Tržič, kjer so ga položili v tamkajšnjo čakalnico. Postaja-načelnik je hitro poklical tržiškega zdravnika, ki pa ranjenca ni obvezal. V takem stanju so revnega hlapca zopet naložili na vlak, ki se je vračal iz Tržiča proti Kranju. Pripe-ljali so ga v Duplje takšnega, kakršnega je vlak pripeljal v Tržič.

Pobegli pismonoša. Franc Pirc, 27 let star, doma iz Raven pri Krškem, je služil zadnji čas kot pismonoša v Krškem. Spočetka je bil vreden in točen, ter si je pridobil pri svojem gospodarju pošteno starešino polno zaupanje. To zaupanje pa je mož končno grdo zlorabil. Ko mu je pred kratkim izročil poštni starešina zopet vsoto 5447 Din, da jih izroči raznim strankam v poštenem okolišču, je Pirc ta denar poneveril in neznano kam pobegnil. Odnesel je s seboj tudi službeni samokres. Pobegli pismonoša je male postave, ima kostanjeve lase in ravno take pristrižene brke, rjave oči in pa levo roko v komolcu pokvarjeno, tako da jo težko vzdiguje.

Vsi gospodje strmiijo, kako dražestno, ma-jestetično izgledaj ljubke dame v »Voikac-čevljih in nogavicah. Prodajalna samo v Ljubljani. Krekov trg 10. 4487

Znojenje nog in neprijeten vonj odstrani Sanoform. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zalog »Chemotechna« v Ljubljani, Mestni trg 10 in »Salus« d. d. V Mariboru pa lekarna pri Sv. Anehu, Glavni trg 20.

Iz Ljubljane.

SUROVOST BREZ PRIMERE

si je dovolilo včerajšnje demokratsko popo-litansko glasilo proti štirim odličnim ljubljanskim meščanom, ki so podpisali poziv na včerajšnji shod v Unionu. Veletrogovca Kregarja in Verovška psuje s častnim pridevkom »kapitalista brez duše«, dr. Vodušek očita nelo-gičnost, industrijalec A. Rojini pa predbaciva celo razne javne in državne dobave. Može, ki so podpisali poziv na včerajšnji shod, pozna cela Ljubljana kot može pošteni, ki so hvala Bogu še toliko neodvisni od demokratskih milosti in nemilosti, da lahko svobodno in mo-žato povedo in tudi podpišejo pred vso javnostjo svoje mišljenje. Ti može pa so tudi taki, da vedo, kaj podpišejo. Odlični selfmademani so to, ki so si znali iz skromnih početkov s svojo žilavostjo, pridnostjo in vztrajnostjo ustvariti svoje današnje odlične položaje v našem javnem in gospodarskem življenju in kar taki može povedo in podpišejo, to tudi drži. Skraj-na brezkaknost je očitati g. Verovšku in g. Kregarju »kapitalizem brez duše«, in skrajna neznanost je predbacivati potegovanje za jav-na in državna dela industrijalec g. Antonu Rojini. Gospodarski uspehi gg. Kregarja in Ve-rovška nimajo prav nič opraviti s »kapitaliz-mom brez duše«, kajti te vrste kapitalizem je obema gospodoma neznan, mnogo bolj znan pa je v izvestnih demokratskih krogih. Indus-trijalec g. A. Rojina pa ima ne le kot pro-vrstna tvrdka svoje stroke in kot eden največ-jih davkoplačevalcev pravico potegovati se tu-di za javne in državne dobave, ampak ima to pravico tudi kot državljani kraljevine SHS in kolikor smo mi poučeni, tvrdka A. Rojina ni nikoli dobila nobenega dela zato, ker je de-mokratska ali »klerikalna«, ampak zato, ker je tvrdka, ki nekaj pomeni vseh solidnosti od nje izvršenih del. Rovtarstvo izvestne demo-kratske kliše obsoja vse zavedno ljubljansko trgovstvo in obrtništvo in jih z vso odloč-nostjo in z obžalovanjem odklanja. Če pa je g. dr. Vodušek podpiral poziv, je s podpisom do-kazal, da prav dobro ve, da je treba dati Bogu, kar je božjega, kralju, kar je kraljevega, pa tudi ljudem, kar je njihovega.

Promocija. Na ljubljanski univerzi je pro-moviral za doktorja filozofije g. Stanko Go-gala, najmlajši sin iz stare »Kovačevce« družine v Kranju. Slovesnost je praznovan v krogu svojih 4 bratov Ivana Gogala, župnega upra-vitelja, Josipa Gogala, ravnatelja trgovske šole, Franca Gogala, prokurista Zadrugne gospodar-

ske banke, Niko Gogala, disponenta Ljubljanske kreditne banke ter matere in 3 svakinje. Castitamo!

Umrl je včeraj popoldne bivši trgovec in posestnik g. Andrej Kranjc, oče gimna-zijskega profesorja g. Silvo Kranjca. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne iz hiše žalosti Trnovska ulica 43 na pokopališče pri Sv. Kri-žu. Svetila mu večna luč! Preostalom naše iskreno sožalje.

Le potaši! »Jutro« bi zelo rado grešilo na račun od nas priznane delavnosti g. ge-renta Turka in bi njegove zasluge rado izko-ristilo za vso demokratsko stranko. To pa ne gre. Mi smo s pohvalo g. Turka dokazali le svojo objektivnost in prav tako objektivna je tudi naša trditve, da so pogoje za uspešno de-lovanje g. Turka ustvarili »klerokomunisti«, ki niso zapustili na magistratu praznih bla-gajn, kakor trdi »Jutro«, ampak toliko denarja, da dobiva tudi g. gent Turk lepo mesečno nagrado iz novcev, ki so jih preskrbeli »klero-komunisti«. Pač pa puščajo demokrati za se-boj vedno in povsod same prazne blagajne, da so morali v svoji denarni stiski samo zato razpustiti občinski svet ljubljanski, da so hitro naredili pri Mestni hranilnici ljubljanski za 8 milijonov dolga, pa ne za mestno občino, ker ta je imela po »klerokomunistični« zaslugi de-narja dovolj, ampak za vse druge potrebe! Če bi ne bili »klerokomunisti« vse pripravili, kar je za gospodarstvo v občini potrebno, bi bila omagala celo delavnost g. Turka, kajti brez denarja tudi on ne bi bil mogel popravljati cest, čeprav je priden kot more biti priden in vreden le klerikalec.

Volitve priseladnikov in namestnikov za obrtno in prizivno sodišče. Ker poteče rok za prijavo volilnih upravičencev za te volitve že v sredo, dne 15. julija 1925, se trgovci, obrtniki itd., za katere velja obrtni red in katerih obrati se nahajajo v mestu Ljubljana, nujno pozivljajo, da čimprej prijavijo mestnemu magistratu sebe ter svoje nameščence, ker bo do morali sicer v kratkem 8 dnevnem rekla-macijskem postopanju dokazovati z uradnimi listinami svoje in svojih udeležencev volilno pravico. Tiskovine za te prijave se dobe brez-plačno v mestni posvetovalnici na magistratu, soba šte. 22. Obrtniki in trgovci, katerih sta-jališče obratov ni v Ljubljani, morajo prijaviti svoje obrate in svoje nameščence pri županstvu, kjer se nahajajo njihovi obrati.

Ljubljanski trg. V prošlem tednu je bil trg zelo živahen. Prodajal se je že domači fižol v stroju kg zelenega po 1.75—2 Din, rume-nega po 3.25 Din. Tudi malin, merica po Din 2.50 in novega krompirja od 2—2.25 Din za kg je bilo dovolj. Na sadnem trgu so se pojavile breskve kg po Din 25, marelice kg po Din 20, slive goriške 1 kg po 12 Din, ringlo slive 1 kg po Din 12 in celo že sveže istrjanske fige 1 kg po 16 Din. Domače orešnje se v začetku tedna niso pripeljale na trg, ker se prodajalcem ni dovolilo jih prodajati dražje kakor kg po Din 3.25; zadnje dni so se pa zopet pojavile v za-dostni množini. Gob, jurčkov, lepih in zdravih, se je mnogo kupovalo, merica po 5—6.25 Din. Cene zelendjadi so bile dokaj nizke in stalne, podražila pa so se jajca od par Din 2 na 2.25 do 2.50 Din. Mleko se prodaja na dom prine-šeno liter po 3 Din, v mlekarah po Din 2.75 in na trgu Din 2.50.

Cene gostilniški hrani v Ljubljani. Neka-teri gostilničarji in restavratrji zaračunavajo gostilniško hrano še vedno po starih visokih cenah. Od 1. julija dalje smejo gostilničarji zahtevati za razna jedila največ le ono ceno, ki je bila objavljena po časopisih glasom skle-pa gostilničarske zadrage. Objavljene cene pa še nikakor niso maksimalne, ker niso še bile potrjene od mestnega tržnega nadzorstva, ka-tero jih bo revidiralo in v marsičem še bist-veno izpremenilo. Takoj ko tržno nadzorstvo potrebno revizijo izvrši, bo maksimirane cene objavilo detajlno občinstvu po ljubljanskih dnevnikih, dotlej pa naj občinstvo samo pazi, da se cene jedilom, objavljen v časopisih na podlagi sklepa gostilničarske zadrage, ne pre-koračijo, ker one, ki bi zahtevali višje cene, naznani tržnemu nadzorstvu. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Dobrodela prireditel v Kodeljevem. Elizabetna konferenca pri sv. Petru vabi do-brotnike in prijatelje revežev, da se udeleže dobrodelne prireditve, ki se bo vršila v ne-deljo, dne 12. t. m. ob 8 zvečer v Mladinskem domu na Kodeljevem. Za razvedrilo in okre-pčilo bo dobro preskrbljeno. — Odbor.

Vprašanje o regulaciji cen mleku. Z ozirom na naša utemeljevanja in na pojasnilo mestnega tržnega nadzorstva ljubljanskega o gornjem vprašanju izjavljamo: Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico nima namena vmešavati se v poslova-nje mestnega tržnega nadzorstva. Dolžnost njego-va je varovati in braniti koristi svojih članov. Ker pojasnilo tržnega nadzorstva ne odgovarja dejan-skemu stanju, smo zato primorani odgovoriti: Me-stno tržno nadzorstvo razglaš 26. junija 1925 v časopisih: »Cena mleku se s 1. julijem zniža za 1 dinar pri litru. Kdor se temu ne pokori, se mu ne bo pustilo mleko dovajati v mesto. Gospodinj-kupovalke mleka, opozorite na to svoje mlekarice.« Ne vemo, kakšen namen je imelo tržno nadzorstvo s tem sklepom. Ugotovljamo le to, kakšen učinek je imela ta objava. Našim mlekaricam so povedni vse gospodinjke naznanile drugi dan, 29. junija: S 1. prihodnjega meseca bo pa mleko po 2.50 Din liter, ker se je znižala cena za 1 Din pri litru. Ljubljansko občinstvo je tako zelo objavo na znanje; prodajalci mleka pa ravnotako. Sklenili smo, da se je treba temu takoj upreti, in poslali zastopnike protestirat, ker smo bili prepričani, da se na podlagi razglašene sklepa ne more noben zastopnik več klicati na pogajanja in da tega tržno nadzorstvo sploh ne misli storiti. Obenem smo skle-nili, da vso zadevo ohlaskamo v časopisih. Radi

priznavamo, da bi bilo nujno potrebno znižati ce-ne življenskih potrebščinam z ozirom na nizke plače delavcev in drugih nameščencev. Bolj social-no pa bi bilo preskrbeli in dati delavcem zaslu-ženo plačilo. Ni pa upravičeno to, da bi samo ne-katere potrebšchine padle v ceni na škodo enega sloja. Vprašamo, ali se je katera življenska potreb-ščina sorazmerno znižala toliko kot mleko, to je od svoječasne najvišje cene 4 Din na 2.50 Din? Ni prav, da je na trgu mleko ceneje, ker s prodaj-njem mleka na trgu zgubimo veliko več časa kot z dostavljanjem na dom. Pustite nam, da se pri mleku regulirajo cene tako kot pri vsakem bla-gu. Če je obilica blaga, je bilo ponujanje; blago je samo od sebe ceneje; pri povpraševanju pa je dražje. Na podlagi dejanskega, kmetijskega gospo-darskega življenja pa se enkrat ugotovljamo na-slednje, o čemer bi bila dolžnost mestnega tržnega nadzorstva, da bi se točno prepričalo, preden od-kloni naše argumentacije kot nevedne upoštevanja in neresenice. Kmet v dobi draga sena le-ta ni nikdar kupoval za rejo krav-mlekarije, ker bi s takim gospodarstvom šel v propast. Kupovali so ga le nekateri mali posestniki, da se preživeli kravo-edinko, od katere so imeli mleko le za las-no uporabo. Drugi so jih stradali. Ko ni več šlo, so jih prodajali, nikdar pa sena kupovali. Mero-dajno za pridelovalca mleka je bilo in je še, koliko ga stane spravljanje lastnega sena. Tisti stroški pa še od daleč niso toliko manjši, kot naj bi bila cena mleku. To je dejstvo, katerega potrdijo vsi živinorejci. Da so pa krave mlekarice v ceni padle, imamo pa lastniki veliko zgrubo na inventarju. Niža cena krav bi imela pomen le za tistega ži-vinorejca, ki bi znova začel z živinorejo. Po ute-meljevanju tržnega nadzorstva pa tudi za tega ne, ker ima tudi ta manj vreden inventar. Malo pozna tisti dejanski položaj, kdor trdi, da pri reji živine ni drugega dela kot krmljenje in moljenje. Pri vsakem posestvu, kjer redijo krave-mlekarije, se pečajo v ljubljanski okolici kmetje s poljskimi pri-delki edino toliko, v kolikor služijo za rejo živine in za lastno potrebo. Od poljskih pridelkov pro-dajajo le krompir in fižol. Izkupek za te pridel-ke je pa le enkrat na leto in se z njim ne morejo vzdrževati. Posle vzdržujejo skoraj izključeno za rejo krav. Z graham, repo, čebulo, zaljem in drug-im se pa pečajo le mali posestniki v predmestjih Ljubljane, ki redijo kvečjemu eno kravo, da imajo mleko za dom. O tem se lahko prepriča vsak opa-zovalec kmetijskega življenja v ljubljanski okolici. Znižanje cen obkled, obutvi, specijalnemu blagu in drugim potrebščinam, ki jih mora tudi kmet ku-povati, je tako malenkostno, da bi bilo govoriti o tem pač odveč. Kmet tudi ne more svojih davkov nikamor skalkulirati, kot to dela marsikateri stan, ki res mora plačevati več davkov kot kmetje. Ne-socialno je, da mlekarica društva zaslužijo z raz-pečevanjem mleka, s katerim imajo opravila le pol dne, toliko kot pridelovalci mleka, ki imajo z istim mlekom samim vsaj toliko dela. Neprimerno več pa imajo dela z rejo krav. Kdor opazuje, vidi, kako slabo živijo, kako revno so napravili in kako hromo opravio imajo; pač svojim dohodkom primerno. Nelepo je predbacivanje čistega dobička mlekaricam, ki dostavljajo mleko na dom, ker ne dajo zaslužiti prekupovalcem mleka. Mleko je treba dostavljati ob vsakem vremenu in ob še tako grdi poti. Dostikrat bi ga marsikdo ne hotel prevzeti za dostavljanje, če bi ga mu darovali. To-liko v obrambo koristi pridelovalcev mleka. Vsa diktat odločno odklanjamo. — Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico.

Iz Štajerske.

Senzacionalno odkritje novorojenčka po devetih mesecih. V Trnavi, občina Gomilsko, prijetni in mirni vasi lepe Savinjske doline, je bilo pretekli teden mnogo strahu, razburjenja, govorjenja in šepetanja. Zgodil se je slučaj, kakršnega še ne beleži sodnomedi-cinska kronika. V tamkajšnji znani F.-ovi gos-tilni sta šli pretekli teden pri belem dnevu domača hčerka in pa natakarka s petrolejsko svetilko iskat mladičke domače mačke, ki jih je skotila tam nekeje v temnem kotu na podstrešju. Ko domača hči sveti in išče na podstrešju mačice, zagleda tik za strešnim robom namesto mačice golo dete, mirno leže-če na priprosti blazini. Ko posveti bližje in opozori tudi svojo spremljevalko na izredno najdbo, opazita obe, da je dete mrtvo. Prestrašeni in polni groze oddrviata obe proti stopnicam tako urno, da sta razbili gorečo svetilko. Zasopljeno planeta v hišno vežo, ne da bi se upali stvar takoj povedati strogemu, a dobremu hišnemu gospodarju, gostilničarju in posestniku g. F. Še le čez nekaj časa, ko sta si odpomogli od prvega strahu, sta razkrili gospodarju izredno odkritje na podstrešju. Hišni gospodar je o stvari obvestil takoj oro-žništvo z Gomilskega, ki je ugotovilo, da je najdeno dete povila domača dekla. Pri zasli-šanju je dekla dejanje takoj priznala in po-vedala, da je povila dete že lansko leto dne 8. septembra. Izjavila pa je, da je prišlo dete mrtvo na svet. Po izpovedi domačih ni no-beden opazil niti najmanjše izpremembe na dekli v kritičnem času. Le to se spominjajo vsi dobro, da je bila dekla na praznik Male Gospojnice, t. j. 8. septembra lanskega leta nekaj bolna. Radi tega je takoj ob odkritju deteta padel sum na to dekle. — Mrtvoro-jenček je ležal na podstrešju F.-ove gostilne od 8. septembra 1924 pa do julija letošnjega leta, torej devet mesecev. Najbolj čudno in nerazumljivo na celi stvari pa je, da je bilo dete — kljub temu, da je bilo golo in na zraku — popolnoma ohranjeno in neizpremenjeno! Bilo je kakor ravnokar porojeno. Nobenega znaka razkroja ni bilo opaziti na drobnem telesku in tudi smrdelo ni! Doma-či, ki so bili skoraj dnevno na podstrešju, niso opazili ali začutili nobenega neprijetnega duha, ki bi moral biti v takem slučaju. In niti miši, niti podgane, niti mačke se niso dotak-nile golega deteta celih devet mesecev. V sled tega izrednega slučaja je sodna komisija iz Vranskega z lahkoto ugotovila, da je bilo de-te res mrtvorojeno. Nepredvidno mater so od-peljali v zapore okrajne sodnije na Vrans-ke, kjer se bo morala zagovarjati samo ra-di tega, ker ni skrbela za babiško pomoč ob porodu.

Naročite Slovenca!

IZ MARIBORA.

Delavska zveza. V soboto, to je 11. julija, se vrši seja pripravljalnega odbora za Delaw-sko zvezo. Vabijo se vsi zaupniki Delavske zveze kakor tudi strokovne zveze. Seja se vrši v pisarni JSZ, Aleksandrova ul. 6 ob 7. uri zvečer. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

Knjižnica »Prosvetne zvezec« je urejena in bo na razpolago občinstvu v najkrajšem čas-u, in sicer ob delavnikih od 9.—12. ure in popoldne od 4.—6. ure. S tem bo ustrezno dolgotrajni želji našega mariborskega občinstva, ki je dolgo bilo brez dobro urejene ljud-ske knjižnice. Knjižnica se nahaja v prostorih »Prosvetne zvezec«, I. nadstropje Zadrugne go-spodarske banke. Pristojbine so malenkostne. Lepo urejeno knjižnico priporočamo v obilen obisk.

Glede na ponovni napad »Jutra« na našega mariborskega župana dr. Leskovarja za-radi renovacije županove sobe na magistratu, ki je popolnoma neosnovan in prozorno izmiš-ljen, odgovarjamo za danes samo tole: Z za-devo nima župan dr. Leskovar nikače zveze, je ni naročil in sploh ni bilo govora o tej rešitvi. Zadevo je sprožil mestni stavbeni urad. Sploh pa, kakor čujemo, bo župan dr. Lesko-var sam na prihodnji seji občinskega sveta dne 14. t. m. odgovoril in si bo tudi »Jutro« na jasnem, dasi že davno ve, kako je s stvarjo — v resnici!

Jugoslovanska strokovna zveza priredi 7. in 8. septembra t. l. delavski dan za svoje ma-riborsko okrožje. Prvi dan bo posvečen praktični izpopolnitvi delavske organizacije, na drugem dnevu pa se bodo podala temeljna načela za upostavitve nove stanovske delav-ske kulture. Za referate so naprošeni strokov-njaki v tem gibanju: Dr. Korošec, dr. Jeraj, dr. Gosar, dr. Veble, Marko Kranjc, Franjo Zebot, Jože Stabej in A. Semenič. Oba delav-ska dneva se vršita v dvorani Zadrugne go-spodarske banke. Naprošen je za vse udele-žence 75% popust. Natančnejše podatke po-drobno objavimo.

Prvo sadje na trgu se je začelo nuditi pri-jateljtem take hrane. Seveda — skoraj bi re-kli — le za šport, kajti kilogrami gredo kar po 100 kronah!

Prireditel tuk. prostovoljnega gas. dru-štva, ki je bila prvotno določena na 12. t. m. se je preložila na 9. avgust. To se pravi, agi-tirati je treba več za tombolo!

IZ CELJA.

POROČILO O ANKETI GLEDE REGULIRANJA CEN ŽIVILSKIM POTREBŠČINAM.

V naslednjem podajamo natančnejše po-ročilo o tej anketi. Na povabilo g. župana dr. Hrašovca so se te ankete udeležili dne 8. t. m. g. dv. sv. Žužek, g. vl. sv. Senekovič in mag. svetnik Šubic, poleg teh tudi načelnik mesar-ske, pekarske, gostilničarske in kavarnarske stroke ter kot zastopnik kmetijstva g. ravnatelj Levstik in celotni obrtni in tržni odsek mestne občine. Najpreje se je razpravljalo o ceni mesa, kjer se je ugotovilo, da so cene drugovrstnega mesa v Celju dražje kakor v Mariboru in Ptuj, kljub temu da obstoja še vedno padajoča tendenca pri ceni živin. Načelnik mesarske zadrage g. Rebeschegg pravi, da se v drugih mestih radi tega cene pri mesu nekoliko nižje, ker se tam kolje be-zanska mala živina, koje cena je seveda še precej nižja kot cena domače živine. Celjanske (gospodinjke) pa da odklanjajo tako bosansko meso. Pri tem opozarja g. Rebeschegg, da so cene kozam že tekoma 6 mesecev polovično ceneje, kot v letu 1924. in da je vsled tega ce-na usnju in usnjatim izdelkom še vedno stal-na. G. mag. svetnik pripomni pri tem, da bi bilo dobro regulirati tudi cene za obutev. G. Rebeschegg pravi, da se mero prodaja sedaj po naslednjih cenah: prvovrstno volovsko me-so 17—19 Din, drugovrstno volovsko meso 15 do 16 Din, teletina 18 Din. — Nato je prišlo v razpravo vprašanje mleka. Tu se je posebno poudarjalo, da nakupuje mlekarica zadruga v St. Juriju ob j. ž. mleko po Din 1.75 za liter, zato je mleko na našem trgu predrago. Za-hteva se, da naj obveljajo enotne cene in si-cer po Din 2.50 za liter mleka. G. rav. Lev-stik pripomni k temu, da so producenti mleka pač voljni koncedirati, da se prodaja mleko na trgu po Din 2.50 liter, medtem ko naj bi bila dočitev cen mleku, ki se donša na dom, prapuščena svobodnemu dogovoru. Glede ugovora, da so cene senu padle, mora omeniti, da je letošnje seno zelo slabo in da morajo vsled tega kmetje krmiti živino z otro-bi in žitom, kar zelo podražuje produkcijo mleka. Apelira tudi, da se mora upoštevati stališče kmeta, ki je v sedanjih časih vedno slabše. Dolgovi pri posojilnicah se vedno ve-čajo in tako tudi davki. — Glede cen kruhu in pecivu se je od magistratnih zastopnikov zahtevalo, da se naj peče kruh samo v obli-kah po 1 kg, pol kg in četrt kg in se pri tem cene kruhu znižajo. Načelnik pekarske zadrug-e g. Z. a. nič pojasnjuje, da zahteva občinstvo samo kruh po Din 2.50 in po Din 5.—, kar pa seve ne odgovarja oblastveno zahtevanim oblikam. Vendar pa da imajo pekli kruh v za-logi po omenjeni teži, ki pa gre v promet le v zelo malih količinah. Pekovska zadruga je glede cen kruhu že sama pripravila načrt in ga predložila velikemu županu v Mariboru in Ljubljani. V tem načrtu je natančno podana kalkulacija in označena najnižja in najvišja cena, med katerima se naj prodaja kruh, a vedno uočtevala cene moke. Od 1. januarja

1925 do 1. julija 1925 se je cena moki sedem-
najstkrat spremenila in to vedno na škodo pe-
kov. — Po kruhu so prišli na razgovor cene v
gostilnah in kavarnah. Sklicatelji ankete so
sami predlagali, da bi se ta obrt z ozirom na
različno režijo med posameznimi podjetji raz-
delila na dve kategoriji. Tozadevno pripomi-
nja g. Rebenschegg, da v Celju ne obstoja ni-
kaka potreba do upeljave teh dveh kategorij.
V Celju je nad polovico takih mesarjev, ki
imajo poleg mesarije tudi gostilno, vsled tega
so ti gostilničarji v stanu z ozirom na veliki
promet in temu posledno tudi nizkimi cenami
pritiskati na druge gostilničarje. Tudi je me-
sto Celje premajhno, da bi uvedli tu dve ka-
tegoriji. G. Berglez zastopa stališče, da so
cene v kavarnah itak že nizke. Kava se dobi-
va še vedno po istih cenah kakor v letu 1924.
Režijski stroški so posebno, ako se upošteva
časopisje, tudi na isti višini kakor prej. —
Končno se je načelito tudi vprašanje cen zele-
njave na trgu. Obrtni in tržni odsek zahteva,
da se tudi te cene znižajo. V tem smislu pred-
laga svet Senekovič, da se povabijo na do-
govor tudi vsi prodajalci sadja kakor tudi
vrtinarji in se jih pozove, da tudi oni znižajo
do 1. julija cene svojemu pridelku.

Okrajni glavar g. Žužek še nato pozove
vse predstavitelje obrti in trgovine, da znižajo
cene do prihodnjega pondeljka, ko se bo vr-
šila nova anketa in naj to vprašanje med tem
časom obravnavajo v svojih združenjih. Naj se
to znižanje sigurno izpelje, da ne bodo posa-
mezne osebe, kakor tudi časopisje imelo več
povoda pisati o Celju kot o najdražjem slo-
venskem mestu. Ako bi se do pondeljka ne
dosteglo v tem oziru soglasja, bo uradna oblast
cena sama določila in iste tudi z vso stro-
gostjo izvedla.

Naziranje obrtnikov o draginski anketi.
Iz obrtniških krogov smo prejeli naslednje
misli o prizadevanju po znižanju cen živilom:
Kakor je trud naših oblastev osobito g. župa-
na dr. Hrašoveca za doseg znižanja cen vse
hvale vreden, se je na zadnji anketi opazilo,
da se kličejo na take pogovore same take
osebne, ki same nikoli niso merodajne za
ureditev splošnih cen. Mislimo, da ne
more biti rokodelci in mali obrtniki odgo-
ren za draginjo. Rokodelci kakor tudi obrtni-
ki sta že itak preobremenjena z velikimi najem-
ninami, davki in drugim vedno obnavljajočimi
se davki. Krivci neznosne dragine se morajo
iskati drugje. Poglejmo cene najpotrebnejših
predmetov kot so: moka, sol, kvas, mast, olje,
premog, petrolej, železo, obutev, usnje, oble-
ka in perilo. Tu pridemo povsod na isto: Kmet
producent in predelovalec polsurovin ne dobi
za svoje izdelke nikoli cene, ki bi odgovar-
jale današnji draginji. Pri obeh, pri kmetu in
obrniku se opaža isto, da se njegovi dolgovi
večajo in da more le malokdo vzdržati svojo
posest na predvojni višini. Obrestna mera,
trikrat v zlatu preplačani davek, pogrešeno
socialno skrbstvo, ogromna tovarnina in voz-
nina, prepožrešna spekulacija naših bank, vse
to je krivo, da ne moremo priti do prave ve-
ljave našega denarja in ustaviti draginskega
vala. Tu bi morali naši idealni upravni uradni-
ki zastaviti svoj trud in seči enkrat v to gne-
zdo, pa bo draginje kmalu konec.

Iz ostale Jugoslavije.

Padec italijanske lire in cene v Dalma-
ciji. Kakor znano, dobiva Dalmacija večji del
živil, posebno moke iz Italije. Vsled zadnjega
padca lire so cene moke v Dalmaciji znatno
padle. Na italijanskih ladjah se prodaja moka
»000« na debelo po Din 5.50, na drobno pa po
Din 6.— kg, prvovrstna nulerica stane v na-
drobni prodaji Din 5.75. Oblast je temu pri-
merno znižala cene kruha.

Predor skoni Ivan-planino. To dni so za-
čeli vrtati predor na Ivan-planini, ki bo tvoril
važen del železniške zveze z morjem.

Požar v bitoljski kaznilnici. V bitoljski
kaznilnici je nastal dne 11. julija požar, ki je
popolnoma uničil oni del zgradbe, v katerem
je bil nameščen orožniški bataljon. Škoda
znaša do 3 milijone dinarjev. Zažgali so kaz-
njence.

Solarne v Uleinu. Uprava monopolov je
odobrila načrte za zgradbo velikih modernih
solarov v Uleinu na črnogorski obali ob Jadranu.
Solarne so zamišljene v tolikem obsegu,
da bo produkcija soli zadostila za celo drža-
vo. Gradbeni stroški so proračunani na 40 mi-
lijonov dinarjev.

Iz Koroške.

† Župnik Warmuth. Dne 26. m. m. je umrl
v Bistrici na Zili tamkajšnji upokojeni župnik
Janez Warmuth. Bil je rojen Zilan iz ugledne
in narodnozavedne Miklanove hiše. Rojen je
bil 1865, v mašnika posvečen 1892. Začasa
vojne, ob plebiscitu in kasneje je prestopil vse
mogoče preganjanje, tako da se je uničil du-
ševno in telesno. Leta 1923. je moral v pokoj.
Ob pogrebu, ki so se ga udeležili župljani z
občinskimi odborom, šolo in požarno brambo,
se je pokazalo, kako zna ljudstvo ceniti in spo-
štovati svoje duhovnike. Ob grobu je govoril
duh. svetnik Anton Pelnar, župnik v Sv. Šte-
fanu.

Zlata maša. Duhovni svetnik prof. Janez
Huter, ki stanuje pri šolskih sestrah v
Nar. šoli v St. Jakobu v Rožu, bo obhajal dne
26. t. m. v tamkajšnji farni cerkvi zlato sveto
mašo.

Kmetijsko šolsko na Koroškem in Sloven-
ci. Na Koroškem imajo celo vrsto kmetijskih
šol, ki pa v nobenem oziru ne vrše svoje na-
loge. Prvič so te šole zelo slabo ustrojene in
učence bolj odtušujejo kmetijskemu stanu nego
jih usposablja za nj. To priznava Nemci sa-
mi. Razen tega so pa te šole politične trdnjave
»landbunda«. Za Slovence pa sploh ne pri-
dejo v poštev, ker je učni jezik na njih iz-
ključno nemški. »Koroški Slovenci«, ki se v
zadnji številki peča s tem vprašanjem, piše
med drugim »Brez vsakega strokovnega pouka
v maternem jeziku so danes naši kmetje in
mladeniči, ker niti vlada, še manj seveda na-
ša deželna oblast se ne zganeta, da bi dobili
slovenskega potovalnega učitelja za kmetij-
stvo. Sedanjemu deželnemu glavarju, kot ne-
kdanjemu slovenskemu potovalnemu učitelju
je pač znano, kako dobro so bila obiskovana
njegova zborovanja, na katerih je predaval o
strokovnih vprašanjih v slovenskem delu Ko-
roške, kar je pač dokaz, da je slovenski kmet
ukažen. Da bi pa hodili poslušati na »gau-
vereinove« shode različne češke ali poljske re-
negate ali pa Nemce iz rajha, ki predavajo v
nerazumljivem jeziku, pač nihče ne more za-
meriti.«

Iz Primorske.

Načrt za novi tržaški grb. Tržaška pokra-
jina si hoče omisliti nov grb ter je poverila
posebno komisijo z nalogo, da vprašanje pro-
uči in poda svoje predloge. Kakor poroča
»Piccolo«, je sedaj predložil slikar Avgust
Bucik načrt za grb, ki odgovarja vsem zahte-
vam. Grb, v katerem naj bosta združena, a
vendar razvidna mestni in pokrajinski grb, je
sestavljen sledeče: Temelj tvori ščit, ki je raz-
deljen v dve polji: zgornje modro z italijan-
sko zvezdo v beli barvi, spodnje belo z zobča-
stim robom in helebardo mesta Trsta v modri
barvi. »Piccolo« pravi, da ta načrt odgovarja
vsem pogojem in je sposoben, da se vzame
v poštev.

Gospodarstvo.

Ugodno sadno stanje na Dolenjskem.

Dočim je na Dolenjskem sadno drevje
preteklo leto prav malo, po nekod pa sploh
nič obrodilo, so letos posebno jabolka in pa
orehi povsod močno obloženi, tako da se ja-
blane že sedaj pod sadno težo vpgibajo. Po-
nekod so tudi češnje prav polne in zdrave,
kar je pri češnjah pri tako mokrotnem vre-
menu izjema. Hruške so se pa slabeje obnesle;
sicer pa teh tudi ni veliko.

Ker je v ljubljanski okolici in po Gorenj-
skem ter baje tudi po onih brijah Štajerske,
kjer so imeli lazi obilo sadja, prav pičel na-
stavek, se bo nudila letos Dolenjski ugodna
sadna kupčija, če bo sadje ostalo do zoritve
kolikaj zdravo in nepokvarjeno.

Sicer nastopa na neškrupljenih drevesih
škrup, ki bo mnogo sadja kolikortoliko de-
formiral in ga napravil nesposobnega za po-
voljno kupčijo, toda ostalo bo še vedno ve-
liko zdravega in lepega sadja, ki se bo vsled
dovoljne zemeljske moče pravilno razvilo in
dobro dozorelo.

Da se jeseni ta pridelek preveč ne za-
vrže, bi se morale sadjarske in kmetijske po-
družnice že sedaj pobrigati za večje ljublan-
ske in tuje odjemalce, ki bi prevzeli ob sad-
nem času cele vagone izbranega sadja na
določenem kraju.

Poleg Ljubljane bodo Zagreb, Srem, Trst,
Reka, Sušak in morda tudi Egipet (Aleksan-
drija) gotovo dobri odjemalci, če se jim nudi
lepo enotno blago po primernih cenah. Sicer
obvlada Italijo in Egipet najbolj Tirolska s
svojim izbranim sadjem, toda če se postavi
na trg konkurenčno blago ali vsaj primerno
blago po konkurenčnih cenah, se tekmeča
povsod prav kmalu izpodrine.

Pa tudi če bi ne bilo mogoče iz enega
ali drugega vzroka spraviti veliko lepega
sadja v promet, se pa napravi toliko več ja-
bolčnika, ki bo imel dovolj odjemalcev v
lastni deželi.

Letos primanjkuje delavske pijače pov-
sod, osobito pa po Dolenjskem, ker vino so
mali producenti večinoma že jeseni poprodali,
a jabolčnika niso lani nič pridelali. Zato gre
sedaj marsikateremu posestniku trda za pi-
jačo, katero delavci ob košnji, žetvi in vino-
gradski kopi brezpogojno in v obilici zahte-
vajo. Kdor ima dobrega in odvisnega jabolč-
nika ali tepkovca v zalogi, naj v listih oferira,
ker se zanj gotovo marsikdo oglasi. Dotičnik
naj naznani obenem tudi ceno oferirani pi-
jači postavljena na bližnji kolodvor, da se
ve kupec takoj orijentira.

Umestno bi bilo tudi, ko bi se letos pri-
redile jeseni v par krajih na Dolenjskem sadne
razstave združene z grozdno razstavo, da se
obenem pokaže tudi letošnji grozdni pridelek
in s tem vzbudi večje zanimanje za te raz-
stave.

Tako razstavo nameravajo prirediti v
Novem mestu na Grmški šoli, a dobro bi bilo,
ko bi se priredila vsaj še ena enaka v Krškem
ali v Brežicah, ter eventualno še ena v Met-
liki ali v Črnomlju. Fr. Gombač.

Znižan tarif za prevoz piva. Prometno mi-
niststvo je sklenilo s 15. julijem t. l. znižati
tarifne postavke za prevoz piva, da bi odgo-
varjale predvojnemu stanju. Po novi tarifi se
plača za 100 km Din 1060 (dosedaj Din 3100),
za 200 km Din 1820 (dosedaj Din 5460), za
300 km Din 3250, za 500 km Din 5630 (dose-
daj Din 11.000). Upamo, da bo znižanju tarifa
sledilo tudi odgovarjajoče znižanje cen piva.

Liška železnica. Pred meseci so poročali
listi, da se bo otvorila liška proga dne 28. ju-
nija t. l. 28. junij je prešel; sedaj pa zopet
poročajo iz Belgrada, da se bo otvorila ta
proga dne 25. t. m. 26. pa se da že na raz-
položo javnosti. Upamo, da bo vendar enkrat
prišlo do otvoritve te tako važne proge, na
katero čakamo že od leta 1919. sem.

Hitro poslovanje. »Trgovski glasnik« v
Belgradu prinaša na naslov finančnega mini-
stra sledeče pismo: »Vranjska banka Vas pro-
si, da najdete način in pot, da bi banka mo-
gla spraviti v državno blagajno 15.000 Din za
račun in žigovanje delnic. Ravateljstvo ne-
posrednih davkov na zahtevo banke tri me-
sece ne prinaša rešitve.« 6. 7. 1925. Vranje. —
Vranjska banka. Brez komentarja!

Emisije v Sloveniji. V teku prvega pol-
letja 1925. so zvišala 3 podjetja svoj kapital
in sicer za svoto 4.562.500 dinarjev. Nova del-
niška družba ni bila ustanovljena nobena.
Državnih posojil ni bilo nič emitiranih.

Razstava v Srem. Mitrovici. V Srem. Mi-
trovici se vrši od 16. do 23. avgusta 1925
II. obrtno-industrijska in I. gospodarska raz-
stava. Prijavni rok traja do 15. t. m. Prijavnice
je dobiti v pisarni trgovske in obrtniške zbor-
nice. Ministrstvo saobračaja je dovolilo 50%
popust na železnica za vse brze, potniške in
mešane vlake razen brzih vlakov št. 6 in 7
in luksuznih vlakov S. O. E. in to za vse držav-
ne železnice.

Žetev v Rusiji. »Izvestja« pišejo, da bo
letos po 8 letih v Rusiji prvokrat normalna
žetev. Pridelek vseh vrst krušnega žita ce-
nijo na 3700 milijonov pudov (pud ima 16.38
kilograma).

BORZA.

Dne 10. julija 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.076—2.106 (2.081—2.110),
London 275.55—278.55 (276.50—279.50), Newyork
56.54—57.34 (56.63—57.43), Pariz 2.6650—2.7150
(2.675—2.725), Praga 1.6802—1.7042 (1.680—1.704),
Dunaj 7.965—8.085 (7.99—8.11), Curih 11.03—11.13
(11.045—11.145), Amsterdam 22.69—23.99.
Curih. Belgrad 9.05 (9.05), Italija 18.95 (18.9),
London 25.04 (25.04), Newyork 515.125 (515.10),
Pariz 24.20 (24.15), Praga 15.25 (15.25), Dunaj
72.55 (72.55).

Dunaj. Devize: Belgrad 1247, Budimpešta
144.80, Kodanj 3449.50, London 26.18, Milan 709.35,
Newyork 3347, Pariz 13.585. — Valute: dolarji
70.585, angleški funt 9442, francoski frank 3330,
dinar 1246, češkoslovaška krona 2100.75.
Praga. Devize: Lira 1243.37, Belgrad 59.5,
Pariz 164.10, London 159, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7 odst. inv. posojilo 65 (den.), voj-
na odškodnina 230—238, Celjska posojilnica 201,
Lj. kredita 225—265, Merkantilna 101—104, Pra-
šedion 800—807, Kreditni zavod 175—185, Stro-
jne tovarne 104—134, Trbovlje 327—338, Veveč 100
—110, Stavbna družba 165—180, 4 in pol odst.
zastavni listi 20 (den.), 4 in pol odst. kom. zadol-
žnice 20 (den.).

Zagreb. Hrv. eskomptna 104—105, Kreditna,
Zagreb 106—107, Hipobanka, Zagreb 56—57, Ju-
gobanka 98—100, Prašedion 800—805, Slavenska
69—70, Lj. kredita 235—250, Eksploatacija 28,
Sečera 497.50—505, Gutmann 365—370, Slavonija
46, Trbovlje 320—325, Veveč 100—105, 7 odst. inv.
posojilo 65.50, vojna odškodnina 232—240.

Dunaj. Efekti: Zivnostenska 60.9, Alpine 33.9,
Greinitz 14.8, Kranjska ind. družba 48.5, Trbovlje
42.5, Hrv. eskomptna 127.8, Leykam 17.1, Hipo-
banka, Zagreb 6.8, Avstrijske tovarne za dušik
17.6, Gumbmann 6.9, Mundus 9.3, Slavex 18.5, Slavo-
nija 5.6.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami, monte, feo meja
330 (bl.); smrekove in jelove deske, 25, 30 mm,
feo meja 520 (bl.); smrekovi brzojavni drogi, 9 m,
12-13, 10-12, 13-15, feo meja 275 (den.); bukova
drva, 1 m dolž., feo nakl. postaja 3 vag., zaklj. 20.
— Žito in poljski pridelki: Pšenica
Hardwinter II., feo Postojna trans. 2 vag., zaklj.
380; koruza, slavenska, par. Velike Lašče 1 vag.,
zaklj. 225.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

»Gospod Paganel,« je rekla lady Helena, »če bi
šlo le za vožnjo za zabavo, bi vam dejala: Pojdimo
vsi skupaj v Indijo, in lord Glenarvan bi mi ne opo-
rekal. Toda Duncan gre iskat zapuščenih ponesre-
čencev na patagonski obali in ne more opustiti svo-
jega človekoljubnega cilja...«

V par minutah so pojasnili francoskemu sopot-
niku, zakaj gre; zvedel je, kako jim je božja Previd-
nost dala v roke ledine, in je bil videti zelo ganjen.
Tudi njega je zanimala zgodba o kapitanu Grantu in
navdušil velikodušni predlog gospe Helene.

»Gospa,« ji je rekel, »dovolite mi, da občudujem
vse vaše ravnanje v tej zadevi, da vas občudujem
brez pridržka. Naj vaša jahta nadaljuje svojo pot, ne
mogel bi si odpustiti, če bi se zaradi mene zamudila
le za en dan.«

»Ali se torej hočete pridružiti našim poizvedo-
vanjem?« ga je vprašala lady Helena.

»Nemogoče, gospa, izpolniti moram svoje poslan-
stvo. Izkrcam se pri prvem postanku...«

»Na Madeiri tedaj,« je pripomnil John Mangles.
»Pa naj bo torej, na Madeiri. Tako ne bom od-
daljen od Lisbone več kot osemdeset milj, tam poča-
kam na drugo ladjo.«

»Naj se zgodi po vaši volji, gospod Paganel,« je
dejal Glenarvan. »Kar mene zadeva, sem presrečen,
da vas morem imeti kot gosta vsaj nekoliko dni na
krovu. Da li se le preveč ne dolgočasi v naši
družbi?«

»Oho, mylord,« mu je vpil v besedo učenjak,
»ali ne veste, da sem ves zadovoljen, da sem se tako

prijetno zmotil. Vendar pa priznam, da je človek, ki
se je napolnil v Indijo in ki jadra proti Ameriki, le
nekoliko smešen.«

Vkljub temu žalosti polnemu pomisleku se je Pa-
ganel kaj kmalu spoprijaznil z zamudo, ki je ni mo-

gel prepričati. Pokazal se je v vsej svoji ljubeznivosti,
veselosti in — raztresenosti. Dame je s svojo dobro
voljo in šegavostjo naravnost očaral; še predno se je
dan nagnil, je imel na krovu same prijatelje. Na nje-
govo prošnjo so mu pokazali znamenite listine. Štu-
diral jih je skrbno, dolgo, natančno. Nobena druga
razlaga se mu ni zdela mogoča. Mary Grantova in bra-
tec sta ga zares zanimala. Vilijam je novega upa-
nja. Način, kako je predvideval dogodke, posebno pa
gotovi uspeh, ki ga je prorokoval Duncanu, so iz-
vabili deklici smehljaj. Po pravici povedano, da ni

bilo tistega presnetega poslanstva, čisto gotovo bi se
bil pridružil reševalcem kapitana Granta.

Kaj šele z gospo Heleno! Ko je izvedel, da je hči
Viljema Tuffnela, se je utrgal nad njo pravi pravcati
oblak navdušenja in vzklikov občudovanja. Njenega
očeta je bil poznal. Kakšen učenjak in kako pogu-
men! Koliko pisem sta si pisala, ko je bil Viljem
Tuffnel dopisujoči član Zemljepisne družbe! On, on
sam ga je seznanil z gospodom Malte-Brunom! Kak-
šno srečanje, kakšna radost, popotovati s hčerko Vi-
ljema Tuffnela!

Končno si ni mogel kaj, da ne bi zaprosil gospe
Helene za dovoljenje, da jo sme poljubiti. Lady Glen-
arvanova mu je dovolila, čeprav ni bilo čisto »do-
stojno«.

Osmo poglavje.

Junak več na Duncanovem krovu.

Medtem je jahta, ki so jo gnali ugodni severno-
afriški tokovi, hitro jadrjala proti polutniku. Dne
30. avgusta so zagledali popotniki v daljavi Madeiro.
Glenarvan je, veren svoji oblubi, ponudil gostu, da
ga izkrci.

»Dragi lord,« je dejal Paganel, »nobenih sitnosti
ne smete imeti z mano. Ali ste imeli pred mojim do-
hodom na krov namen, da se ustavite na Madeiri?«

— Ne, je dejal Glenarvan.

— Pa mi torej dovolite, da izrabim posledice
svoje nesrečne raztresenosti. Madeira je preveč znan
otok, za zemljepisca ni tam nič privlačnega. Vse so že
povedali, vse napisali, kar bi moglo zanimati; sicer.
pa je v polnem propadanju, kar zadeva vinogradni-
štvo. Mislite si: na Madeiri ni več vinogradov! Trgatev
je dala l. 1813. še milijon hektolitrov vina, l. 1845. le
še 130.000 hl. Danes ne pridelajo več kot 25.000 hl!
To je žalosten prizor. Če vam je torej vseeno, prista-
nimo na Kanarskih otokih.

Dopisi.

Tržiš. Pretekli dne je g. dopisnik v »Jutru« povedal, da namerava g. župnik praznični cerkev, kar po dopisnikovem mnenju nikakor ni potrebno. Radi verjamemo, da je za tistega gospoda cerkev zadostna velika, ker jo gotovo le redkokdaj obišče. Drugače pa je za nas, ker se moramo drenjati po vseh kotih in iskati prostora; o sedežu niti ne govorimo. G. dopisnik v »Jutru« pa želi imeti nove kvonove v cerkvi sv. Andreja. To pa je upravičeno, ker potreben bi bil vsaj en silno velik zvon, da bi tudi tisti g. dopisnik slišal, kadar vabi k duhovnim vajam ali kateri drugi pobožnosti, tako pa mali zvon slišijo vedno le ene in iste osebe, čeprav so morda veliko bolj oddaljene od cerkve sv. Andreja kakor pa g. dopisnik, pa vendar slišijo in pridejo. Svetujemo g. dopisniku v »Jutru«, naj blagohotno prispeva primerno vsoto, za primanjkljaj pa naj poprosi svoje tovariše in cerkev sv. Andreja bo dobila zvonove in farna se bo po že začrtanem potu podaljšala. Stvar bo v redu. Istemu gospodu tudi ni po volji, da g. župnik sodeluje pri usnjarski zadruzi (najbrž je tukaj malo nevoščljivosti!), da naj se raje briga za cerkev, kaj naj se tudi g. dopisnik »Jutra« briga rajši za svoje zadeve, cerkvene pa naj prepusti g. župniku.

Brežice. V nedeljo 28. junija so imeli pri tučnjem prostovoljnem gasilnem društvu slavnost. Vršilo se je namreč odlikovanje zaslužnih mož pri tukajšnjem gasilstvu z zlatimi in srebrnimi kolajkami. Zanimivo pa je, da se te redke slavnosti ni udeležil župan mestne občine, g. dr. Zdolšek, kakor tudi njegov namestnik ne, dočim je počastil to redko slavnost s svojo navzočnostjo g. okrajni glavar Gregorin. Čast njemu, ki je izpregovoril par lepih besed. Na mestu bi bilo, da se udeleži takšne slovesnosti tudi g. župan ali vsaj njegov namestnik, ko je vendar požarna bramba bolj v korist občini ko okrajnemu glavarstvu. Seveda g. župan se je moral na predvečer odpeljati, kar dokazuje, kako nesimpatično mu mora biti naše gasilstvo, ker je nadstrankarsko, dočim se zanima naš g. župan za vsako drugo politično društveno organizacijo, seveda samo, če je organizirana na temelju politične stranke žerjavovskih nazadnjakov.

Zirovnica. Tukajšnja podružnica Jug. Matice priredi v nedeljo 12. julija v Svetinovi gostilni svojo običajno veselico, združeno s tombolo. Vse dosedanje prireditve podružnice so imele kar najlepši uspeh, dokaz največje požrtovalnosti vseh faranov. Nadejamo se, da tudi letos uspeh ne bo izostal, zlasti še, ker bo nudila veselica vsakomur mnogo zabave, pri tomboli pa v slučaju sreče tudi mnogo koristi. Zvečer bo veselični prostor bajno razsvetljen. Radi tega vabimo vse, ki čutijo narodno, da se udeležijo veselice ter opozarjamo zlasti nedeljske izletnike na ugodne železniške zveze. Pričetek žrebanja ob štirih popoldne.

Cerkveni vestnik.

Duhovne vaje za učitelje in uradnice (bivše gojenke Lichtenhurnovega zavoda) se prične dne 6. avgusta zvečer ob 6 in trajajo do 10. avgusta zjutraj. Vodil jih bo g. Ludovik Šavelj C. M. Vse, ki se jih hočejo udeležiti, naj se po možnosti do 1. avgusta prikladi vodstvu zavoda. Vabljeni so tudi one, ki niso bile gojenke tega zavoda.

Orlovski vestnik.

Polovična vožnja po železnici je dovoljena za vse okrožne prireditve, ki se vrše to nedeljo, dne 12. julija. Udeleženci naj kupijo na vstopni postaji celo vozno karto in prosijo, da se vam žigosa z mokrim postajnim dnevnim žigom. Na izstopni postaji vozne karte ne smete oddati, ker vam velja v zvezi s potrdilom, ki ga dobite na kraju prireditve, tudi za vožnjo nazaj.

Ekspozitura prireditve v Kamniku. Za polovično vožnjo je zaproseno. Ne pozabite zahtevati pri vstopni blagajni mokri žig. Listkov v Kamniku ne smete oddati. Izkaznice boste dobili v Kamniku v pisarni E. L. in na telovadišču.

Koroško orlovsko okrožje ima svojo prireditev dne 12. julija na Prevaljah. Spored: Ob 8 zjutraj sprejem članov in gostov na kolodvoru, ob 10 sv. maša in pridiga, nato obhod po Prevaljah. Popoldne ob pol 2 slovesne večerice, ob 2 javna telovadba na Fari z jako zanimivim sporedom. So-

deluje domača godba. Na telovadišču bo preekrbljeno tudi za vsakovrstna okrepčila. Zveza z vlakom zlasti iz Maribora jako ugodna. Polovična vožnja dovoljena z odlokom št. 69.202. Na svidenje 12. julija v našem lepem Korotanu. Bog živi!

Novomeško okrožje ima svojo prireditev jutri v Toplicah pri Novem mestu. Prireditve je celodnevna, vožnja polovična.

Celjsko orlovsko okrožje si je izbralo Laško pri Celju za kraj svoje letošnje prireditve v nedeljo 12. julija.

Knjige in revije.

»Mati vzgojiteljica.« Pred kratkim je izšla druga izdaja te knjige, ki je že doslej služila kot nekaka učna knjiga za vzgojitelje na gospodinjskih tečajih. Nova izdaja se je prav tej svrhi primerno preuredila in izpopolnila s poglavjem o temeljnih naukih duševstva. Knjiga podaja vodilne misli iz krščanskega vzgojeslovja in naveda kratko vse, kar treba vedeti o negovanju duše in telesa deteta. Dodani so odstavki o vzgoji nepolnoletnih otrok, o stiku doma s šolo in o vstopu v življenje ter samovzgoji. Pomen domače vzgoje dobro označuje knjiga v zadnjem odstavku: »Z mrzlično naglico živimo nekako vsakdanje, prevsakdanje življenje. Skodo tega vvenja more le pravo družinsko življenje preprečiti. Središče družinskega življenja je pa mati, ki skrbi s tiho domačnostjo in materinsko ljubeznijo za protivno utež vsej povnanjenosti družinskih članov, zlasti doraščajočih sinov in hčera.« Da bo pa mati sposobna za to svojo nalogo, se mora sama neprestano vzgajati in izobraževati. Temelj za to ji nudi predložena knjiga, ki jo toplo priporočamo. Knjigo je založila uprava deklškega lista »Vigred« v Ljubljani.

Izpred sodišča.

Krivo prievanje. Zlo rodi zlo — greh rodi greh. Ta globoka svetopisemska resnica se je izkazala jasno v slučaju, ki so ga obravnavali te dni pred kazenskim senatom deželnega sodišča v Ljubljani. Kot obtožena sta stopila pred zeleno mizo

služkinja Frančiška Stele in pa njen bivši gospodar posestnik Ivan Zupan. Obtožena sta bila od državnega pravdnika in sicer Frančiška radi krivega pričevanja, on pa radi napeljavanja in prigovarjanja h krivemu pričevanju. Dejanje se je vršilo v kratkem povedano takole: Gospodar Zupan je imel že delj časa s svojo služkinjo Stetelovo nedovoljeno razmerje. Ko je opazila Stetelova posledice, ga je opozorila, češ, da naj ukrene potrebno. On pa je ukrenil slabo. Nagovoril je Stetelovo, da je obdolžila očetovstvo domačina Ivana Zormana, s katerim se je takoj po dogovoru zanašala v ta namen ožje seznanila. Pri obravnavi glede očetovstva otroka je Stetelova izjavila, da je Zorman oče nezakonskega otroka. To svojo izpoved je potrdila tudi s prisego in Zorman je bil seveda obsojen k alimentaciji. Zupan pa ni dolgo užival dobička te krive prisige. Stetelova se je začela kesati, oglašala se ji je vedno hušje vest in kot sama pravi, zapelo jo je, kadar je pogledala otroka. Končno pa se je odločila in je povedala resnico. Po dovršeni preiskavi se je vršila obravnava proti njej radi krivega pričevanja, proti Ivanu Zupanu pa radi nagovarjanja h krivemu pričevanju. Pri obravnavi je Stetelova popolnoma priznala in je potrdila svojo ovadbo. Soobtoženi Zupan pa je odločno zanimal, da bi jo bil on navedel h krivemu pričevanju. Ker senat ni uvidel nobenega vzroka, da bi se Stetelova lažno in tako nezmislno oglašala, je sodil krivdo po obtožbi in obsojena sta bila Frančiška Stele radi krivega pričevanja na šest tednov težke ječe. (To izjemno nizko zaken je dobila samo zato, ker je bila v izjemnem slučaju in res v to zapeljana in se je končno tudi sama skesano javila in je priznala svojo krivdo.) Ona pa je bil obsojen radi napeljavanja h krivemu pričevanju na 8 mesecev težke ječe.

Turistika in sport.

Tenis-turnir Hašk : Ilirija. Tenis-sekcija SK Ilirije priredi danes in jutri medklubski tenis-turnir s Haškom. Igralo bo moštvo proti moštvo. Za Hašk bo igral tudi znani naš internacionalac Kacjančič. Vstopnina 10 Din. Začetek danes ob pol 15. v nedeljo ob 8.

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/I. Telefon šte. 950.

UNDERWOOD

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakol

Čevlarski VAJENEC

se sprejme takoj. - Lovro Zupan, čevljar, mojster, Ljubljana, Zalokarjeva ulica 9.

Krojaškega pomočnika

dobro izvežbanega za velika dela sprejmem takoj v stalno službo. Hrana in stanovanje v hiši. Potrebna je osebna predstavitve; na pisarne ponudbe se ne ozira. IVAN VRHOVEC, Dravljice, št. Vid pri Ljubljani.

VAJENCA

14 let starega, s primerno šolsko naobrazbo, sprejme A. SUSNIK, železnina, Ljubljana.

PRIKROJEVALKO,

direktice za izdelovalnico perila, ženskega in moškega (samo prvotno moč), se išče. - Ponudbe na upravo lista pod: »Perilo« št. 4094.

Zastopnika

za Kranjsko išče Konzervna tovarna Globus d. d. na Vrhniki.

Tovarna pohištva iz upokojenega lesa išče zelo sposobnega MOJSTRA, ki je izkušen strokovnjak in popolnoma verziran v vseh oddelkih. Dotičnik bi moral samostojno voditi podružnico. Nastop takoj. Ponudbe s prepisi spricelav in označbo zahtevane plače pod šifro »Majstor II-422« na »Interreklam« d. d., Zagreb I-78.

Izprašani kurjač

za parne kotle z večletnimi spricelavi se išče za veliko industrijsko podjetje na deželi. Nastop takoj. Ponudbe s označbo nahtekov na naslov »Interreklam«, d. d., Zagreb, I-78, pod šifro »Ložnja II-422«.

Opremljena soba

se odda s 15. julijem solidnemu gospodu. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 4476.

Trgov. pomočnik

vsestransko izurjen, pošten in zanesljiv išče službe. — Ceni. ponudbe se prosijo pod šifro »Požrtvovalen« na upravo lista.

Trgovski lokal

manjši, na prometnem kraju v Ljubljani vzemem takoj v najem. Ponudbe pod št. 500 na upravo lista.

Izdaia konzorcij »Slovenca«.

»Filip!
Bratec, ne boj se! Piši takoj!
Marica.«

CEVLJARSKA OBRT NAPRODAJ

z 2 šivalnima strojema in vsem orodjem.
I. KOLMAN, BLED.

Šivalni stroj,

skoraj nov, popolnoma dobro ohranjen, prodam zelo ugodno. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4453.

STEKLENICE

(baloni) s pletenimi koši in in steklenimi zamaški, večje število naprodaj. Poizve se »Juhana«, Ljubljana, Gradišče 13.

NAJBOLJŠA REKLAMA

so oglasi v »Slovenca«.

VAGON suhih DESK

in plohov, mešani les, se poceni prodaja pod »Različni št.« št. 4463 v upravi lista.

Prodaja se popolnoma novo mizarsko orodje

po nizki ceni. Blatnik Franc, Ratje št. 13, pošta Struge, Dolenjsko.

Fižol vseh vrst,

rečno seme, kumna, mravičnja, jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo- ročamo na zahtevo. —

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

STANOVANJE

z 2 ali več sobami, kopalnico, kuhinjo etc. v novi hiši. Ponudbe pod »Stanovanje št. 4427« na upravo lista.

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

STANOVANJE

z 2 ali več sobami, kopalnico, kuhinjo etc. v novi hiši. Ponudbe pod »Stanovanje št. 4427« na upravo lista.

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

Naprodaj je skoraj nov štedilnik ter več drugih stvari. Poizve se pri Orehek, Novi Vodmat 9. 4485

HIŠA s sadnim vrtom v najboljšem stanu v vrhniški okolici za 11.250 Din naprodaj. Polovico plačila takoj, za drugo se čaka brez obresti. Ponudbe pod Ugodna prilika 4484 na upravo.

KOZA dobra mlekarica, se prodaja. Štepanja vas št. 50.

Pozor! Pozor!

Tovarniški ostanki za perilo so naprodaj po polovici ali zelo znižani ceni. Ne zamudite ugodne cene! Resljeva cesta 30, I. desno.

Prisilni naravni MALINOVEC

z najboljšim sladkorjem vkuhan v steklenicah in sodčkih na drobno in veliko nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

Centenemu občinstvu najtopleje priporočamo

urejeni BRIVSKI SALON. — **Niko Koman** Poljanska cesta št. 13, nasproti II. drž. gimnazije.

ISČE SE STANOVANJE

z 2 ali več sobami, kopalnico, kuhinjo etc. v novi hiši. Ponudbe pod »Stanovanje št. 4427« na upravo lista.

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

STANOVANJE

z 2 ali več sobami, kopalnico, kuhinjo etc. v novi hiši. Ponudbe pod »Stanovanje št. 4427« na upravo lista.

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

STANOVANJE

z 2 ali več sobami, kopalnico, kuhinjo etc. v novi hiši. Ponudbe pod »Stanovanje št. 4427« na upravo lista.

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

STANOVANJE

obstoječe iz kuhinje, 4 sob in pritliklin z vsem komfortom, se odda s 1. avgustom v novi palači v sredini mesta. Lega mirna. Cenj. ponudbe pod »Največji komfort« na upravo tega lista.

JERMENA ZA CEPE

gože, biče (gajžle), tržaške bičevnike, različne krtače, motvoz (špagu) in pasove (gurtne), dreto in perline vrvi kupite najceneje v veletrgovini

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

OBVESTILO. Na vsodbudo Narodne banke so sklenili odločilni ljubljanski denarni zavodi znižati obrestno mero od hranilnih vlog in od vlog v tekočem računu. — Ker je Ljudska posojilnica tudi obvezna to storiti, obvešča s tem namesto z drugimi obvestili v smislu svojih določil glede hranilnih vlog § 2. svoje vložnike, da je izza dne 1. julija 1925 znižala obrestno mero od hranilnih vlog in od vlog v tekočem računu v smislu dogovora omenjenih denarnih zavodov. — Ljudska posojilnica r. z. z n. z. v Ljubljani, dne 30. junija 1925. 4447

POZOR! KMETOVALCI!

Došli so vsakovrstni poljedelski stroji, katere do- bite po najnižji ceni pri

Franc Hiti,
Martinova cesta št. 2.

Za izvrševanje vseh izvoznih, uvoznih in tranzitnih carinskih manipulacij se priporoča

DRAGOTIN ŠTRUCELJ

carinski posrednik
Ljubljana, Dunajska cesta 33/I (Balkan). Informacije o železniških, carinskih in tarifnih zadevah brezplačno. Intervencije in reklamacije najkulantneje. Zmerne cene!

PRODA SE v ponedeljek, dne 13. julija 1925, dopoldne parna žaga

v večjem prometnem mestu Gorenjske. Žaga se nahaja tik kolodvora ter obstoji iz nove Lanz-lokomobile 60 do 90 HP cirkularja, 3 cirkularjev in krožne žage-frizerom. Lokomobile s predogniščem. Ves obrat je v najboljšem stanju, v obratu samo par let. Cena 300.000 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4490.

STANOVANJE

z 2 ali več sobami, kopalnico, kuhinjo etc. v novi hiši. Ponudbe pod »Stanovanje št. 4427« na upravo lista.

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

STANOVANJE

z 2 ali več sobami, kopalnico, kuhinjo etc. v novi hiši. Ponudbe pod »Stanovanje št. 4427« na upravo lista.

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

STANOVANJE

z 2 ali več sobami, kopalnico, kuhinjo etc. v novi hiši. Ponudbe pod »Stanovanje št. 4427« na upravo lista.

Naprodaj je

nekaj OBLEKE za stare dame, vrtna LOPA (Gartenlaube), POSTELJE z zimnicami, staro POHISTVO, PERILO in druge stvari. Dalje za zbiralce starin, zelo stare knjige. — Poizve se v Intendantskem skladišču 27/I v Mostah od 1—6 popoldne.

Moške klobuke

najnovjših oblik, po najnižjih cenah kupite pri trvdki

Anica Traun, Maribor, Grajski trg 1.

WEITZEL Ingenieur Gesellschaft, omandit. dr.

Oddelek I. CENITVE

tehničnih naprav industrijskih podjetij in poslopij vseh vrst in za vse namene.

Oddelek II. STROKOVNA MNENJA

in interesno zastopstvo vseh vrst, za vse namene, zaupne izjave in ustanovitve.

Oddelek III. STROJI

Sodelovanjem naših oddelkov I. in II. najboljše zveze! Zato dobave vseh strojev in naprav. — Prezidave. — Načrti. — Stavbeno vodstvo.

Radebeul-Dresden (Deutschland).

RADIO

Prvovrstni aparati

»Telefunken« »Vocaphon«

MATERIAL za amaterje naprodaj pri

Jugo-Avto — Ljubljana

Dunajska cesta št. 36.

Royal Mail Line

Kr. angleška poštno-parobrodna linija.

General. zastopstvo za kraljevino SHS;

Zagreb

Trg I. štev. 17.

Redni poštinski promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v Novi Jork in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 3 in 1 posteljami

Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva: Beograd, Karagorgjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska 26. — Metković, Ivo Veraja. — Split, Dioklecijanova obala 8. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYMAILPAC«. Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro: Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji. Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Odgovorni urednik: Viktor Cenčič

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.